

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

REDOGÖRELSE

FÖR

HÖGRE ALLMÄNNA LÄROVERKET

I

VÄNERSBORG

LÄSÅRET 1909—1910.

INNEHÅLL:

1. Årsredogörelse.
 2. Uppgifter för frivilliga självstudier.
 3. Inträdesfordringar och bortval av ämnen i ringarne III och IV.
- Bilaga: "Om människans existentiella förhållande till Gud" av Gustaf Wetterlundh.
-
-

VÄNERSBORG
Tryckeriaktiebolaget Västgöta-Dal
1910.

REDOGÖRELSE

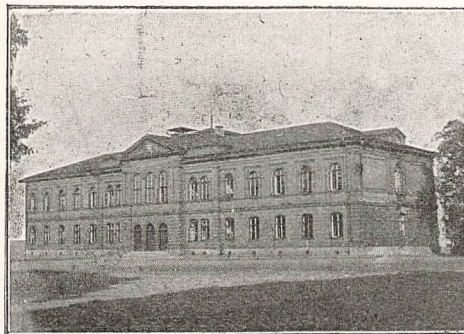
FÖR

HÖGRE ALLMÄNNA LÄROVERKET

I

VÄNERSBORG

LÄSÅRET 1909—1910.

VÄNERSBORG
Tryckeriaktiebolaget Västgöta-Dal
1910.

A. Undervisningen.

1. Höstterminen började med inträdes- och flyttningsprövningar den 23 augusti och med allmänt upprop torsdagen den 26 augusti kl. 5 e. m., varpå den egentliga undervisningen tog sin början den 27 augusti kl. 8 f. m. och slutade den 16 december kl. 10,35 f. m. Avslutningen ägde rum den 18 december.

Vårterminen började onsdagen den 12 januari och kommer att sluta den 11 juni. Upprop ägde rum den 12 januari kl. 5 e. m.; undervisningen tog sin början den 13 januari kl. 8 f. m. och är ämnad att fortgå till den 7 juni kl. 2,35 e. m.

Ledighet från undervisningen har lämnats för hela läroverket:

a) under höstterminen: hela dagarna den 23 och 25 oktober. b) under vårterminen: en halv dag den 14 februari för idkande af vinteridrott samt hela dagarna den 19 och 21 februari.

Månadslovdagarna för klasserna 4–6 och gymnasiet hava i lagstadgad ordning givits och använts.

Under en dag före skrivningarna till studentexamen åtnjöto lärjungarna i Ring IV fullständig ledighet.

2. Till gemensam morgonbön, som förrättats omväxlande av lektorn och av adjunkten i kristendom i närvaro af rektor, hava lärjungarna samlats kl. 7,45 f. m. Första söndagen i varje månad har skolgudstjänst hållits å högtidssalen. Övriga sön- och helgdagar har en femtedel av läroverkets lärjungar i tur och ordning bevistat högmässogudstjänsten i stadens kyrka. De lärjungar, som beretts till konfirmation, hava undervisats av adjunkten Wetterlundh.

Undervisningen i de obligatoriska läroämnena samt i välskrivning, teckning och gymnastik har varit förlagd till kl. 8–10,35 och 12–3,30. Den frivilliga undervisningen i franska i femte och sjätte klassen har meddelats måndagar och torsdagar kl. 2,45–3,30, i instrumentalmusik tisdagar och fredagar kl. 5,30–7 e. m.

Läroverket besöktes under höstterminen av rektor V. Adler, som den 11 december inspekterade teckningsundervisningen, samt under vårterminen den 11 april av biskop Hj. Danell.

Den 23 september och den 3 oktober företogo sex av läroverkets lärare under ledning av prof. O. Nordenskiöld från Göteborg geologiska exkursioner till Uddevalla, Hunneberg, Vänersborgs närmaste omgivning och Trollhättan.

3. Antalet lärotimmar i veckan för läsämnenä under höstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	
Avdelningar och linjer	Närvarande lärjungar under höstterminen	T i m m a r				S u m m a	A n m ä r k n i n g a r.
		Skilda	Gemensamma för		linjer		
			lärj. från av- deln. å samma linje	lärj. från av- deln. å olika linjer			
1	21	24	—	—	24		
2	20	26	—	—	26		
3	20	27	—	—	27		
4	27	28	—	—	28		
5	17	30 ¹⁾	—	—	30	1) Därav frivillig franska 2 t.	
6	9	30 ²⁾	—	—	30	2) Därav frivillig franska 2 t.	
R. I	11	11 ³⁾	—	17	28	3) 1 t. eng., 2 t. kemi, 7 t. matem., 1 t. fysik.	
L. I	6	11 ⁴⁾	—	(17)	11	4) 6 t. latin, 5 t. matematik.	
R. II	11	11 ⁵⁾	—	18	29	5) 1 t. eng., 2 t. fysik, 2 t. kemi, 6 t. matematik.	
L. II	4	11 ⁶⁾	—	(18)	11	6) 6 t. latin, 4 t. matematik, 1 t. fysik.	
R. III	13	14 ⁷⁾	—	17	31	7) 6 t. matematik, 4 t. fysik, 2 t. kemi, 2 t. engelska.	
L. III A	3	16 ⁸⁾	—	(17)	16	8) 6 t. latin, 7 t. grekiska, 2 t. fysik, 1 t. engelska.	
R. IV	19	15 ⁹⁾	—	16	31	9) 4 t. eng., 6 t. matem., 3 t. fysik, 2 t. kemi.	
L. IV A	3	7 ¹⁰⁾	10 ¹¹⁾	(16)	17	10) 7 t. grekiska.	
L. IV B	9	5 ¹²⁾	(10) ¹¹⁾	(16)	5	11) 6 t. latin, 2 t. eng., 2 t. fysik.	
Summa	193	266	10	68	344	12) 5 t. matematik.	

4 a. Läro- och läseböcker.

* Utmärker sådana böcker, som antingen tillhandahållas av läroverket eller, utan att vara direkt påbudna, av lärjungarna i allmänhet användas.

Kristendom.

Klass o. ring	Klass o. ring
Svenska bibeln 1 - IV	<i>Herner</i> , Israels historia 4
Svenska psalmboken 1 - 6	<i>Hildebrand</i> , Kyrkohistoria 6
Katekesen, Östrands ed. 1 - 5	<i>Lövgren</i> , Kyrkohistoria I - IV
<i>Norlén och Lundgren</i> , Biblisk historia 1 - 3, 5	<i>Ullman</i> , Religionslära II - IV
<i>H. Anderson</i> , Den kristna tros- o. sedeläran 1 - 3	* <i>Levin</i> , Ur Kyrkohistoriens källor I - IV

Modersmålet.

<i>Kabner och Victorin</i> , Rättskrivningslära . . 1 - 5	<i>Runeberg</i> , Fänrik Ståls sägner 2, 3
<i>Beckman</i> , Språklära 3 - 5	<i>Hedda Anderson</i> , Från bokhyllan, V. 3
<i>Rebbe och Fischer</i> , Exempelsamling . . . 2 - 4	<i>Cederschiöld</i> , Svensk läsebok 4
<i>Warburg</i> , Litteraturhistoria II - IV	<i>Runeberg</i> , Julkvällen 4
<i>Steffen</i> , Svensk Litteraturhistoria I	<i>Selma Lagerlöf</i> , Valda berättelser 5
<i>Selma Lagerlöf</i> , Nils Holgerssons resa . . 1 - 2	<i>Tegnér</i> , Fritiofs saga 5
<i>Heidenstam</i> , Svenskarna och deras höv- dingar 3	<i>Snoilsky</i> , Svenska bilder 4, 5
	<i>Tidner</i> , Övningar i uppsatsskrivning 6

	Klass o. ring		Klass o. ring
<i>Lindvall</i> , Svensk läsebok	6	* <i>Lundell och Noreen</i> , Svensk vitterhet . .	6, I
<i>Viktor Rydberg</i> , Vapensmeden	I	* <i>Schück</i> , Världslitteraturen i urval och översättning	III
<i>Hildebrand</i> , Läsebok i svensk litteratur .	II–IV	* <i>Steffen</i> , Översikt av svenska litteraturen	II–IV
<i>Steffen</i> , Isländsk och fornsvensk litteratur .	I	* <i>Hernlund</i> , Från mogenhetsprövningarna	III
<i>Laurin</i> , Dansk och norsk läsning	II–IV		

Latin.

<i>Tessing</i> , Skolgrammatik	I, II, IV	<i>Pontén</i> , Latinska författare i urval	III
<i>Törneblad och Lindroth</i> , Grammatik	III	<i>Horatius</i> , ed. Wintzell	IV
<i>Liljeblad</i> , Latinsk läsebok	I	<i>Lindroth</i> , Romerska antikviteter	IV
<i>Cesar</i> , De bello gallico, ed. Häggström- Boëthius	II, IV	<i>Bergstedt</i> , Mytologi	IV
<i>Livius</i> , 23:dje bok, ed. Bagge	IV	* <i>Cavallin</i> , Latinskt lexicon.	
<i>Ovidius</i> , ed. Risberg	II, IV	" Latinskt skollexicon.	
		* <i>Salenius</i> , Latinsk-svensk ordbok.	

Grekiska.

<i>Löfstedt-Sillén</i> , Grammatik	III, IV	<i>Mellén och Lundqvist</i> , Grekisk läsebok	III
<i>Xenofon</i> , Anabasis, ed. Dalsjö	III	" " Elementarbok	III
		<i>Homerus</i> , Odysseen, ed. Dalsjö	IV

Tyska.

<i>Calwagen-Nordgren</i> , Elementar- och läse- bok	1, 2	<i>Hans Arnold</i> , Fritz auf den Lande	I
<i>Calwagen</i> , Elementar- och läsebok	2, 3	<i>Moderne erzählende Prosa</i> , ed. Rodhe	I
<i>Hjorth</i> , Grammatik	1–6, I, III	<i>Gerstäcker</i> , Herrn Malhubers Reiseabenteu- er, ed. Thorn	III
<i>Rodhe och Kröger</i> , Läsebok	4	<i>Lessing</i> , Minna von Barnhelm, ed. Kock och Heinertz	IV
<i>Svedelius</i> , Lesebuch	5, 6, I	<i>Goodwin</i> , Skriftliga uppgifter för mogen- hetsexamen	III–IV
<i>Rodhe</i> , Talövningar	5, 6, I	<i>Hoppe</i> , Tysk-svensk ordbok, skoluppl.	
<i>Auerbach</i> , Läsebok i tysk handstil	6, I	" Svensk-tysk " "	
<i>Rodhe</i> , Översättningsövningar, I	6		
<i>Hoffman, F.</i> , Heute mir, morgen dir	II		

Engelska.

<i>Hammarberg och Zetterström</i> , Grammatik	4, 5	<i>Molesworth</i> , The Sealskin Purse, ed. Morén	II
<i>Mathesius</i> , Skolgrammatik	6, I–IV	<i>Marryat</i> , The Children of the New Forest, ed. Tauchnitz	III
<i>Afzelius</i> , Elementarbok	II, R. IV	<i>Massey</i> , In the Struggle of Life	} I II
<i>Elfstrand</i> , Elementarbok med Övningar	4, 5	<i>Falk</i> , Ordlista till Massey	
<i>Calwagen</i> , Översättningsövningar	6, I, II, R. III, R. IV	<i>Chas. Baker</i> , The ABC Guide to London	
<i>Calwagen-Lindqvist</i> , Översättningsövningar	5	<i>Behm</i> , Läsebok med Anmärkningar och Ordlista	III, L. IV
<i>Rodhe</i> , Talövningar	I, II	<i>Conan Doyle</i> , Memoirs of Sherlock Hol- mes, ed. Newnes	IV
<i>Jespersen</i> , Lärobok för realskolan, ed. Rodhe	5		
<i>Stead</i> , Favourite Stories	} R. I		
" Stories from "Sandford and Merton"			

Klass o. ring	Klass o. ring
<i>Dickens</i> , A. Christmas Carol, ed Thiergen L. III	<i>Werner</i> , Sange og Recitationer IV
<i>Irving</i> , Tales and Sketches, ed. Fant . . . R. IV	<i>Lindgren</i> , Engelsk-svensk ordbok, skoluppl.
<i>Beasley</i> , Writing for Reading 6, IV	<i>Wenström-Harlock</i> , Svensk-engelsk ordbok, skoluppl.

Franska.

<i>Bödtker och Höst</i> , Lärobok i Franska, ed. Malmberg 5, 6	<i>Augé-Petit</i> , Histoire de France III-IV
<i>Ploetz</i> , Elementarbok, översättn. och bearb. av Petterson och Schulthess II-IV	<i>Labiche</i> , Le Voyage de Monsieur Perri- chon, ed. Edström IV
<i>Hultenberg</i> , Skolgrammatik III-IV	<i>Wijkander</i> , Recueil de Poesies francaises IV
<i>Erckmann-Chatrrian</i> , L'Ami Fritz, ed. Gullberg III-IV	<i>Schulthess</i> , Fransk-svensk ordbok.
<i>Gullberg</i> , Ordlista till L'Ami Fritz III-IV	<i>Klint</i> , Fransk-svensk ordbok.
	<i>Dahlin</i> , Fransk-svensk ordbok.

Historia.

<i>Grimberg</i> , Sveriges, Norges och Danmarks historia för realskolan 1-5	<i>Montelius och Hildebrand</i> , Kulturhistorisk översikt av forntidens och medeltidens svenska historia I
<i>Odhner-Hildebrand</i> , Fäderneslandets historia för gymnasiet II-III	<i>Boëthius</i> , Kulturhistorisk översikt af forntidens och medeltidens allmänna historia I
<i>Odhner</i> , Fäderneslandets historia för skolans högre klasser IV	<i>Hildebrand</i> , Stats- och samhällskunskap IV
<i>Höjer</i> , Översikt av Sveriges nyaste historia 6	<i>Rydfors</i> , Historisk läsebok 1, 2
<i>Pallin-Boëthius</i> , Allmän historia för realskolan 3-6	<i>Estlander</i> , Allm. hist. i berättelser 3-5
<i>Pallin-Boëthius</i> , Nyare tidens hist. II-IV	<i>*Ekmark</i> , Läsebok till svenska historien 3-5
	<i>*Ekmark</i> , Läsebok till allm. historien II-IV

Geografi.

<i>Carlson</i> , Skolgeografi, förra kursen 1-5	<i>*Fehr</i> , Geografisk läsebok.
<i>Carlson och Fagerlund</i> , Skolgeografi, andra kursen 6, I, II	

Filosofisk propedeutik.

<i>Sjöberg och Klingberg</i> , Logik III-IV	<i>Carlson och Steffen</i> , Psykologi III-IV
---	---

Matematik.

<i>Möller, Larsson och Lundahl</i> , Lärobok i räkning för realskolan 1-6	<i>Ericsson</i> , Trigonometri L. III-L. IV
<i>Möller</i> , Algebra I-IV	<i>Josephson</i> , Rymdgeometri R. III-IV
<i>Asperén</i> , Geometri 4-IV	<i>Collin</i> , Analytisk geometri R. III
<i>Hagström</i> , Proportionslärans tillämpning på plangeometrien I-IV	<i>Falk</i> , Analytisk geometri R. IV
<i>Tham</i> , Planimetri I-IV	Logaritmtabeller av <i>Lindman</i> och <i>Mebius</i> R. III-IV
<i>Eurenus</i> , Trigonometri R. II-R. IV	<i>*Hellgren</i> , Metoder för lösn. av geom. probl. R. IV
	<i>*Problemsamlingar</i> .

Biologi

	Klass o. ring		Klass o. ring
<i>Boas-Haij</i> , Lärobok i djurrikets naturalhistoria	1 - 4	<i>Lindman</i> , Botanikens första grunder	2 - 5
<i>Lyttkens</i> , Läran om djuren	5	<i>Bohlin</i> , Växternas livsföreteelser	6
<i>Fischer</i> , Människokroppen och dess vård	6	<i>Forssell-Skårman</i> , Lärobok i botanik	1 - IV
<i>Almquist</i> , Lärobok i zoologi	II - IV	<i>Krok och Almquist</i> , Svensk flora, I	3 - 5

Fysik.

<i>Almquist och Otterborg</i> , Lärobok i naturkunnighet, II	4 - 6	<i>Sohlberg</i> , Astronomi	6, I
<i>Moll</i> , Lärobok i fysik	R. I - R. IV	<i>Sundberg</i> , Mekanik	R. IV
„ Lärobok i fysik, förkortad upplaga	L. I - L. IV	*Problemsamlingar i fysik	R. III - R. IV

Kemi och geologi.

<i>Almquist och Otterborg</i> , Lärobok i naturkunnighet (elektricitet, kemi)	5, 6	<i>Hennig</i> , Lärobok i geologi för realskolan	5
<i>Kempe</i> , Lärob. i oorganisk kemi. R. I - R. IV		<i>Törnebohm</i> , Grunddragen av Sveriges geologi	R. IV

4 b. Lärokurser.

Första klassen.

- Kristendom**, 3 t. Biblisk historia (1 t.): gamla testamentet. Den kristna tros- och sedeläran (1 t.): 1 - 58. Bibelläsning (1 t.) i anslutning till bibliska historien och den kristna tros- och sedeläran samt dessutom 1:sta Mosebok. Valda psalmverser. - *Wetterlundh*.
- Modersmålet**, 5 t. Läsning av Selma Lagerlöf: Nils Holgerssons resa I; reproduktionsövningar; berättande av sagor och uppläsning av smärre skaldestycken; övningar att urskilja den enkla satsens huvuddelar, bestämning och huvudord, de viktigaste ordklasserna; rättstavningsövningar. - *Ewerth*.
- Tyska**, 6 t. Första avdelningen i elementarboken; uttalsövningar; substantivens och adjektivens vanligaste böjningsformer, personliga, förenade possessiva, interrogativa och de vanligaste demonstrativa pronomena, indikativ av de temporala hjälpverben samt av de svaga verben i aktiv; talövningar och andra tillämpningsövningar i anslutning till den behandlade texten samt bilder och föremål i klassrummet. - *Ewerth*.
- Historia**, 2 t. Berättelser ur Nordens guda- och hjältesaga samt äldre historia med stöd av den antagna läseboken; fäderneslandets historia under forntiden och medeltiden intill år 1319. - *Wetterlundh*.
- Geografi**, 2 t. Världsdelar och världshav efter globen jämte korta upplysningar om jordens form och rörelse; övningar att förstå och använda kartan; Sveriges geografi utförligare, Norges geografi och översikt av den Skandinaviska halvöns; Östeuropas geografi påbörjad. - *Ewerth*.
- Matematik**, 4 t. Aritmetik: De fyra räknesätten med hela tal; någon övning i räkning med decimalbråk. Huvudräkning - *Wendbladh*.
- Biologi**, 2 t. Det allmännaste av läran om människokroppen; undersökning av några växter; excursioner. - *Wendbladh*.

Andra klassen.

- Kristendom**, 3 t. Biblisk historia (1 t.): nya testamentet, berättelserna 1 - 45. Den kristna tros- och sedeläran (1 t.): sid. 61 - 120. Bibelläsning (1 t.) i anslutning till bibliska historien och den kristna tros- och sedeläran och dessutom Marci evangelium. En översikt av kyrkoåret samt en kort framställning av svenska kyrkans gudstjänstordning. Valda psalmverser. - *Wetterlundh*.
- Modersmålet**, 5 t. Läsning och förklaring av Nils Holgerssons resa II; muntliga och skriftliga reproduktionsövningar; framsägning av inlärd stycken i bunden form; fortsatt behandling av ordklasser, satsdelar och sats; rättstavnings- och interpunktionsövningar. - *Wendblad*.
- Tyska**, 6 t. Andra avdelningen i elementar- och läseboken; substantivens, adjektivens, pronomens och verbens böjning; prepositioner. Talövningar samt muntliga och skriftliga tillämpningsövningar i anslutning till den behandlade texten. - *Berner*.
- Historia**, 3 t. Fäderneslandets historia 1319 - 1611 jämte huvuddragen av Norges och Danmarks historia under samma tid. Berättelser ur Greklands och Rom:s saga och historia. - *Wendblad*.
- Geografi**, 2 t. Öst- och Mellaneuropa. - *Wendblad*.
- Matematik**, 5 t. Läran om decimalbråk avslutad och repeterad; de fyra räknesätten i allmänna bråk; huvudräkning. - *Mannfelt*.
- Biologi**, 2 t. Zoologi: däggdjuren. Botanik: blomväxternas yttre organ; exkursioner. - h. t. *Persson*, v. t. *Lindvall*.

Tredje klassen.

- Kristendom**, 3 t. Biblisk historia (1 t.): nya testamentet, berättelserna 46 - 68. Den kristna tros- och sedeläran (1 t.): sid. 123 - 155. Bibelläsning (1 t.): Apostlagärningarna jämte kap. 1 - 7 av Matteus' evangelium. I sammanhang med bibliska historien och bibelläsningen en kort framställning av Palestinas geografi och det israelitiska folkets seder och bruk. Valda psalmverser. - *Haller*.
- Modersmålet**, 6 t. Läsning av Svenskarne och deras hövdingar samt Från bokhyllan, V; Fänrik Ståls sägner, II; reproduktionsövningar, smärre uppsatser, utarbetade på lärorummet; framsägning av inlärd dikter; form-, sats- och interpunktionslära i förening med satsanalys; rättstavnings- och interpunktionsövningar. - *Wetterlundh*.
- Tyska**, 6 t. Tredje avdelningen i elementar- och läseboken; formläran genomgången, av syntaxen artikeln samt behövliga delar av kasus- och infinitivläran i anslutning till den lästa texten; muntliga och skriftliga tillämpningsövningar; talövningar. - *Wetterlundh*.
- Historia**, 3 t. Fäderneslandets historia 1611 - 1718; allmän historia: forntiden efter läroboken samt Estlanders läsebok. - *Jonsson*.
- Geografi**, 2 t. Sydeuropa samt Brittiska öarna efter läro- och läseboken; översikt av Europa. - h. t. *Persson*, v. t. *Lindvall*.
- Matematik**, 5 t. Aritmetik: läran om bråk avslutad och repeterad; tillämpningsuppgifter. Enkel reguladetri och lättare procent- och ränteproblem. Huvudräkning. Geometri: förberedande mätningar och konstruktioner; de enklaste geometriska figurerna. - *Jonsson*.
- Biologi**, 2 t. Zoologi: fåglar och kallblodiga ryggradsdjur. Botanik: de högre växternas yttre organ, undersökning av levande växter jämte växtbestämning efter flora, exkursioner, växtinsamling. - h. t. *Persson*, v. t. *Lindvall*.

Fjärde klassen.

Kristendom, 2 t. Israels historia, meddelad i sammanhang med en översikt av gamla testamentets skrifter och under läsning av valda delar av desamma, företrädesvis Samuels- och Konungaböckerna. Översiktlig framställning av den kristna tros- och sedelärans grundtankar i anslutning till första huvudstycket samt första och andra trosartikeln i Luthers lilla katekes och den antagna katekesutvecklingen. Valda psalmverser. En kort framställning av svenska kyrkans gudstjänstordning samt en översikt av kyrkoåret. Korta underrättelser ur den allmänna religionshistorien i sammanhang med Israels historia. — *Wetterlundh*.

Modersmålet, 4 t. Läsning och förklaring av valda stycken ur nyare svensk litteratur samt av Snoilskys Svenska bilder. Sats- och interpunktionsläran jämte övningar i satslösning. Dispositionsovningar och muntliga reproduktionsövningar. Rättskrivnings- och interpunktionsövningar. Elva uppsatser. — h. t. *Persson*, v. t. *Lindvall*.

Ämnen för uppsatserna:

1. Guldmakaren. — 2. Kött och ben. — 3. Ekorren. — 4. a) Världens dom. b) En tornering. — 5. a) Vilhelm Tell. b) Den lögnaktige herdegossen. — 6. a) En resa. b) Grannarna. — 7. På Värnamo marknad. — 8. a) Hur jag under skoltiden tillbringar min dag. b) Jonas Alströmer. c) Nederländska frihetskriget. — 9 a) Skolfesten den ²⁸/₃ 1910. b) Trollkvinnan i Stalltjärnsstugan. 10. — 11. —

Tyska, 4 t. Styckena 1–36 i läseboken; formläran repeterad; av syntaxen det viktigaste av kasusläran och infinitivläran. Talövningar. Muntliga och skriftliga tillämpningsövningar. Var tredje vecka en skriftlig reproduktionsövning eller översättning till tyska, utförd på lärorummet. — h. t. *Persson*, v. t. *Lindvall*.

Engelska, 5 t. Styckena 1–50 i elementarboken; utanläsning av lättare stycken; det viktigaste av formläran. Diktamensskrivningar. Muntliga reproduktionsövningar. Talövningar och andra tillämpningsövningar. — h. t. *Persson*, v. t. *Lindvall*.

Historia, 3 t. Fäderneslandets historia 1718–1809 jämte huvuddragen av Norges och Danmarks historia under samma tid. Allmänna historien: medeltiden och tiden 1500–1648. — *Wendbladh*.

Geografi, 2 t. Asiens och Afrikas fysiska och politiska geografi. — *Wendbladh*.

Matematik, 5 t. Aritmetik och algebra: sifferekvationer och problem av första graden med en obekant. Geometri: läran om räta linjer, vinklar, trianglar och parallelogrammer; läran om cirklar påbörjad; övningssatser. — *Grenander*.

Biologi, 1 t. Zoologi: de ryggradslösa djuren. Botanik: växtundersökning och växtbestämning exkursioner, insamling av 40 växter. — *Sjögren*.

Fysik, 2 t. De viktigaste fysiska egenskaperna hos kroppar i olika aggregationstillstånd; hävstången, lutande planet, blocket; det allmännaste om värmet. — *Landahl*.

Femte klassen.

Kristendom, 2 t. Framställning av Jesu liv och verksamhet, meddelad i sammanhang med en översikt av nya testamentets skrifter och under läsning av valda delar av desamma, företrädesvis Lukas' evangelium. Översiktlig framställning av den kristna tros- och sedelärans grundtankar i anslutning till tredje trosartikeln samt de tre sista huvudstyckena i Luthers lilla katekes och den antagna katekesutvecklingen. Valda psalmverser. — *Haller*.

Modersmålet, 3 t. Läsning av valda stycken ur nyare svensk litteratur samt av Tegnér's Fritiof's saga; referat samt framsägning av stycken i bunden form. Översikt av forin- och satsläran. Rättstavnings- och interpunktionsprov. Elva skriftliga uppsatser, därav 9 på läroverket. — *Ewerth*.

Ämnen för uppsatserna:

- 1 (på läroverket). a) Beskriv, huru du tillbragt någon dag av sommaren. b) Hästen. — 2 (på läroverket). a) Peter den store. b) Västergötland. — 3. Frithiofs frieri (efter Tegnér). — 4 (på läroverket). a) Napoleons härtåg mot Ryssland. b) En gymnastiklektion. — 5 (på läroverket). a) Ett lyckönskingsbrev. b) Mina förhoppningar på julen. — 6 (på läroverket). a) Redogör för en berättelse, som du nyligen läst. b) Sydamerikas floder. — 7 (på läroverket). a) Ett barns kärlek till sin moder (översättning från tyskan). b) Vinternöjen. — 8 (på läroverket). a) Tredagarslovet i februari 1910. b) Frithiofs strid med Atle (efter Tegnér). c) Eldsvådan i stadshotellet. — 9. Färnebo-prästen (referat). — 10 (på läroverket). a) Frithiofs frestelse (efter Tegnér). b) Spanska tronföljdskriget. c) Ytbildning i Nordamerikas Förenta stater. — 11.
- Tyska**, 4 t. Läseboken, st. 1, 2, 7, 39, 44—74. Grammatik: formläran repeterad samt det viktigaste av syntaxen genomgången. Talövningar, dels med ledning av Rodhes talövningar, dels över den lästa texten. Muntliga reproduktionsövningar. Var tredje vecka en skriftlig översättning till tyska eller en skriftlig reproduktionsövning. — *Ewerth*.
- Engelska**, 5 t. Styckena 35 - 46, 49 - 56, 58 - 78, 80, 86, 88 i Elfstrands elementarbok; grammatik: formläran avslutad och repeterad; av syntaxen särskilt artiklarna, substantivet, adjektivet och pronomina; talövningar och andra tillämpningsövningar. — *Mannfelt*.
- Franska**, (valfritt), 2 t. Omkring 40 sidor i Bödtker-Hösts lärobok jämte motsvarande grammatik; förberedande talövningar. — *Mannfelt*.
- Historia**, 3 t. Sveriges historia i sammanhang med Danmarks och Norges från 1809 till närvarande tid; korthattad repetition av svenska forntidens och medeltidens historia. Allmänna historien från 1648 till närvarande tid. — *Tessing*.
- Geografi**, 2 t. Australiens och Amerikas geografi. — *Blomgren*.
- Matematik**, 4 t. Aritmetik och algebra: enklare ekvationer av första graden med en obekant; aritmetiska uppgifter, i regel lösta med ekvationsmetoden; hithörande algebraiska reduktioner. Geometri: läran om cirkeln, trianglars och parallelogrammers ytor, cirkelns omkrets och yta; lätta geometriska övningssatser och planimetriska beräkningar — *Landahl*.
- Biologi**, 2 t. Zoologi: repetition. Botanik: några viktigare fanerogama växtfamiljer, kulturväxter, typer för kryptogamernas huvudgrupper, exkursioner; insamling av 60 växter. — *Sjögren*.
- Fysik**, 1 t. De viktigaste magnetiska och elektriska fenomenen. — *Landahl*.
- Kemi**, 2 t. De viktigaste företeelserna tillhörande den oorganiska kemien (Försök, 1:a kursen, och valda delar av Försök, 2:a kursen i Almquist och Otterborgs lärobok); geologi efter Hennigs lärobok. — *Sjögren*.

Sjätte klassen.

- Kristendom**, 2 t. Bibelläsning: Apostlagärningarna. Kyrkohistoria: de viktigaste delarne av läroboken genomgångna med huvudvikten lagd på den äldsta kyrkans historia och reformationstiden. Valda psalmverser. Några av de viktigare religioner, med vilka kristendomen trätt i beröring. — *Haller*.
- Modersmålet**, 3 t. Läsning av svenska litteraturprov, huvudsakligen från senaste århundradet, ur "Svensk Vitterhet" av Lundell och Noreen samt Lindvalls Svensk läsebok. Föredrag, deklamations- och diskussionsövningar. Övningar att uppsätta enklare skrivelser av praktisk art i anslutning till "Övningar i uppsatsskrivning vid praktiska skolor" av A. Tidner. Nio uppsatser, därav 6 på läroverket. — *Jonsson*.

Ämnen för uppsatserna:

1. a) Redogörelse för innehållet av "Gusten får pastoratet" av Anne-Charlotte Leffler. b) En septemberkväll vid stranden av Väuern. c) Höbärgning, skildring från en sommardag på lan-

det. — 2. Vårt land och folk under stenålderns dagar. — 3. a) De fyra årstiderna, b) De viktigaste bevisen för jordens klotform. c) Fördelarna och olägenheterna av att bo i städer. d) Min framtid, sådan jag önskar den. — 4. a) Skildring av ett åskväder. b) Vänersborg en torgdag. c) Om klimat och nederbörd. d) Om fraktsedlar och deras användning. — 5. Svar på en annons om ledig plats. — 6. a) Mitt käraste minne från julferierna. b) Min jullektyr. c) De olika människoraserna. d) Redogör för gången av ett diskussionsmöte. — 7. a) Arbetet med skridskobanans anläggning. b) Ett yrväder. c) Uppkomsten av Sveriges Östersjövälde. d) Redogör för ett fysiskt (kemiskt) experiment. — 8. a) Hotellbranden den 26 febr. 1910. b) Mitt framtida hem, sådant jag önskar det c) Något om orlovsedlar. d) Blodet och blodomloppet hos människan. — 9. Syn på läroverkets teckningssal.

Tyska, 3 t. Läsning av styckena 48 – 69, 72 – 77 i läseboken. Grammatik: det viktigaste av form-läran och syntaxen repeterat. Tillämpnings-, reproduktions- och talövningar; dechiffriering och översättning av Auerbach. Nio skriftliga översättningar eller reproduktionsövningar, därav 7 utförda på läroverket. — *Jonsson*.

Engelska, 4 t. Text: 70 sidor (därav något kursivt) i Jespersen-Rodhe, Engelsk läsebok för real-skolan; Beasley, Writing for Reading, omkring 10 sidor. Grammatik: kort översikt av syntaxen jämte repetition av form-läran. Varannan vecka en skriftlig reproduktionsövning eller översättning till engelska, utförd än på lärorummet, än i hemmet. Talövningar och andra tillämpningsövningar. — *Mannfelt*.

Franska, (valfritt) 2 t. Repetition av femte klassens kurs; ytterligare omkring 20 sidor i Böttker-Hösts lärobok jämte dithörande delar av grammatiken. — *Mannfelt*.

Historia, 4 t. Huvuddragen av Sveriges nuvarande statsförfattning samt av dess centrala och kommunala förvaltning. Fäderneslandets historia: repetition av nyare tiden med särskild vikt lagd på tiden efter år 1809. Allmänna historien: repetition av nyare tiden med särskild vikt lagd på tiden efter år 1815. — *Blomgren*.

Geografi, 2 t. Sammanfattande översikt av den allmänna geografin; i anslutning därtill de viktigare kulturländernas, företrädesvis Sveriges, geografi översiktligt behandlad, med särskilt framhållande av befolknings- och samhällsförhållanden, näringsliv, samfärdsmedel och kolonialväsen. — *Blomgren*.

Matematik, 5 t. Algebra och aritmetik: uppgifter av praktisk lydelse, växlar, obligationer, ränta på ränta; ekvationer och problem av första graden med en eller flera obekanta, kvadratrotutdragning. Kurs i dubbelt bokhålleri. Geometri: repetition, läran om likformig avbildning, geometriska övnings-satser samt planimetriska och stereometriska beräkningar. — *Grenander*.

Biologi, 2 t. Människokroppen med hälsolära samt rusdryckernas och tobakens natur och verknin-gar; växternas levnadsförhållanden, livsföreteelser och inre byggnad. — *Sjögren*.

Fysik, 2 t. Repetition av föregående kurser, de enklaste ljud- och ljusfenomenen, energibegreppet; det allmännaste om solsystemet och himlakropparna i övrigt. — *Landahl*.

Kemi, 1 t. Organiska föreningar; torrdestillation och förbränning; metallurgi. — *Sjögren*.

Första ringen.

Realgymnasiet.

Kristendom, 2 t. Bibelläsning: valda delar av Apostlagärningarna samt Paulus' brev till filipperna. Kyrkohistoria: gamla tiden och medeltiden till § 57; i sammanhang med framställningen av kyrkans grundläggning en återblick på nya testamentets uppkomst. Allmän religions-historia. — *Haller*.

Modersmålet, 3 t. Litteraturläsning: V. Rydbergs Vapensmeden, stycken av Snoilsky, Strindberg, Heidenstam, Fröding, Karlfeldt; isländska sagor och eddasånger i översättning samt valda

stycken av medeltidens svenska litteratur i anslutning till litteraturhistorien. Deklamation, föredrag och dispositionsövningar. Elva uppsatser, därav 6 på läroverket. — *Wendbladh.*

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Religion och gravskick i det gamla Egypten. b) Veckning och förkastning. c) Höbärgning. d) En septemberkväll vid Vänern. — 2. a) En skärgårdsbild. b) Ett minne från mina första skolår. — 3 (på läroverket). a) Striden mellan patricier och plebejer. b) Olika slag av öar. c) Växtfamiljen Compositæ. d) Trymskvida. — 4. Översättning från tyskan. — 5 (på läroverket). a) Kyrkans ämbeten under martyrtiden. b) Djurlivet inom det heta bältet. c) Eddadiktningen. d) Arkimedes princip. e) Något om julseder i Sverige. — 6 (på läroverket). a) Människoraserna. b) Kort redogörelse för en under julen läst bok. c) Skogen under olika årstider. d) Redogör för en lektion i gymnastik. e) Vartill kan man använda järnet? — 7. a) Striden om Arianismen. b) Striden mellan påvarna och de romerska kejsarna. c) Studier i järnvägskupén d) Ett farligt äventyr. — 8 (på läroverket) a) Städerna under medeltiden. b) Ett nomadfolks levnadssätt c) Olika fruktformer. d) Vad veta vi om planeterna? e) En gammal trotjänare. f) Hur jag tänker mig min framtid, om jag plötsligt skulle bli rik. — 9. Hur levde våra förfäder under stenåldern? — 10 (på läroverket). a) Den heliga Birgitta. b) Tysklands natur och klimat. c) Några av våra vanligaste näringsväxter. d) Cykloner och anticykloner. — 11.

Tyska, 2 t. Läsning av Hans Arnold, Fritz auf dem Lande samt en del av Moderne erzählende Prosa, ed. Rodhe, delvis ex tempore. Talövningar, fraseologi och tillämpningsövningar i anslutning till den behandlade texten. Syntaxen genomgången. Elva skriftliga reproduktionsövningar eller stilar, därav 8 utarbetade på läroverket. — *Berner.*

Engelska, 3 t. — 2 t. tillsammans med L. I. Läsning av Massey, In the struggle of life sid. 1 — 38. Talövningar med användande av Rodhes övningsbok. Grammatik: formläran repeterad, verbets syntax och ordföljden. Muntliga reproduktionsövningar och andra tillämpningsövningar. — R. I dessutom 1 t.: kursivläsning av Stories from «Sandford and Merton», ed. Stead samt Favourite stories from English history (delvis). Genomgång av under läsåret skrivna 11 stilar, dels reproduktioner, dels översättningar. — h. t. *Persson*, v. t. *Lindvall.*

Historia, 3 t. Kulturhistorisk översikt av forntidens och medeltidens allmänna och svenska historia. — *Blomgren.*

Geografi, 2 t. Sammanfattande översikt av den allmänna geografin; Rysslands, Tyska rikets, Storbritannien och Irlands samt Frankrikes geografi med särskilt framhållande av befolknings- och samhällsförhållanden, näringsliv, samfärdsmedel och kolonialväsen. — *Blomgren.*

Matematik, 7 t. Algebra: kvadratrötter, ekvationer och problem av första och andra graden med en eller flera obekanta, planimetriska beräkningar. Geometri: repetition, läran om transversaler och trianglars likformighet, övningsuppsatser. Elfva skriftliga uppsatser, därav sex på läroverket — *Grenander.*

Biologi, 1 t. Viktigare växtfamiljer, med särskild hänsyn till blomman och frukt. — *Sjögren.*

Fysik, 3 t. Vätskors, gasers och fasta kroppars mekanik; kurs i elementär astronomi. Räkneuppgifter. — *Grenander.*

Kemi, 2 t. Av metalloiderna till fosfor. — *Sjögren.*

Latingymnasiet.

Kristendom, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller.*

Modersmälet, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Wendbladh.*

Latin, 6 t. Liljeblads läsebok st. 1 — 70. Formläran samt det viktigaste av kasus- och att-läran i sammanhang med textläsningen. — *Mellén.*

Tyska, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Berner.*

Engelska, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet utom den särskilda timmen där. — h. t. *Persson*, v. t. *Lindvall.*

- Historia**, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Blomgren.*
- Geografi**, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Blomgren.*
- Matematik**, 5 t. Algebra: ekvationer av första graden med en och flera obekanta jämte problem; utdragning av kvadratrötter, räkning med dylika påbörjad. Geometri: repetition av den föregående kursen, läran om transversaler och trianglars likformighet; övningssatser. Elva skriftliga uppsatser, varav 8 på läroverket. — *Landahl.*
- Biologi**, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Sjögren.*
- Fysik**, 2 t. Gemensamt med R. I, men utan räkneuppgifter. — *Grenander.*

Andra ringen.

Realgymnasiet.

- Kristendom**, 2 t. Bibelläsning: valda delar av gamla testamentets profetiska böcker, företrädesvis Jesaja, och Paulus' brev till romarne; i sammanhang med bibelläsningen en återblick på Israels religiösa utveckling, särskilt profetismen. Kyrkohistoria: nya tiden till § 83, repetition av § 55–59. Religionslära: kap. 1–6. Allmän religionshistoria. — *Haller.*
- Modersmålet**, 2 t. Läsning av valda stycken ur svenska litteraturen från nya tidens början till 1763 i anslutning till litteraturhistorien; stycken ur nyare svensk samt ur dansk och norsk litteratur; upplysningar om versmått och diktarter; föredrag, diskussions- och deklamationsövningar; elva uppsatser, därav sex på läroverket. — *Haller.*
- 1 (på läroverket). a) Den medeltida mystiken. b) Skåne. c) Om storstrejken. d) En märknad. 2. — (på läroverket). a) Reformationens förelöpare. b) Den nederländska fristatens uppkomst. c) Vilken författare tilltalar dig mest? d) En höstdag i skogen. — 3. Slotsherren av Snoilsky (redogörelse för innehållet). — 4. Översättning från tyskan. — 5. (på läroverket). a) Luthers verksamhet de närmaste åren efter riksdagen i Worms. b) Colbert och merkantilsystemet. c) Djurlifvet i våra skogar om vintern. d) Östersjön. — 6 (på läroverket). a) Varför har julen blivit vår förnämsta högtid? b) Vilka syftemål fullföljde Filip II av Spanien under sin regering? c) Georg Stiernhielm. d) Flyttfåglarnes egendomligheter. — 7. Vilken ställning bör man intaga till förslaget om ett allmänt rusdrycksförbud? — 8 (på läroverket). Den s. k. tyska perioden av Gustav Vasas regering (1538–1544). b) Utsöndringsorganen hos människan. c) Om betydelsen av enkla levnadsvanor. d) En botanisk exkursion. — 9. Översättning från tyskan. — 10. Stenbock vid svarvstolen av C. Snoilsky. — 11.
- Tyska**, 2 t. Grammatiken repeterad. Läsning av Hoffman, F., Heute mir, morgen dir, dels läxvis, dels ex tempore. Talövningar. Referat. Elva reproduktionsövningar och stilar, därav 7 utarbetade på läroverket.
- Engelska**, 2 t. tillsammans med L II. Läsning i Massey, sid. 39–83; Molesworth hela, delvis ex tempore. Mathesii grammatik, syntaxen: artiklarna, substantivet, adjektivet, pronomen, adverbet, prepositionerna och konjunktionerna; dessutom kort repetition av förra läsårets kurs. Härtill tillämpningsövningar i Calwagen. Rodhes talövningar, st. 12–20 jämte de 10 första frågorna och svaren till varje stycke. — R II dessutom 1 t.: st. 27 och 29 i Afzelii elementarbok, 4:de uppl., delvis ex tempore; Calwagen utförligare; genomgång av under läsåret skrivna 6 hemstilar och 5 skolstilar, av vilka senare 2 varit reproduktionsövningar. — *Palmgren.*
- Franska**, 4 t. Av Ploetz' elementarbok: lektionerna 1–76, även de svenska styckena; härtill motsvarande delar i den »systematiska elementargrammatiken»; talövningar: memorering av de franska styckena 41–44 och 46; memorering av några poetiska stycken, vilka även uppspelats på grafon; realia med anslutning till kartan över Paris. — *Palmgren.*
- Historia**, 3 t. Allmän historia 1500–1715 och fäderneslandets historia 1520–1718, båda i utförligare framställning. — *Blomgren.*

- Geografi**, 1 t. Österrike—Ungern, Italien, Amerikas Förenta stater, Kina, Japan och Sverige såsom i föregående klass. *Wendbladh.*
- Matematik**, 6 t. Algebra: sambandet mellan rötter och koefficienter i ekvationer av andra graden; ekvationer av högre grad; maxima och minima; rötter i allmänhet; potenser; logaritmer; exponentialekvationer. Geometri: repetition; geometriska tillämpningar; trigonometriska beräkningar. Elva skriftliga uppsatser, därav sex på läroverket. — *Grenander.*
- Biologi**, 2 t. Människokroppens organ, vävnader och fysiologi med hälsolära samt rusdryckernas och tobakens natur och verkningar; celllära; mikroorganismerna och deras betydelse. — *Sjögren.*
- Fysik**, 2 t. Värmeläran jämte grunddragen av meteorologien; läran om magnetismen; elektrostatik. — *Lundal.*
- Kemi**, 2 t. Återstående metalloider, alkalimetallerna och de alkaliska jordmetallerna; organisk kemi; mineral och bergarter i anslutning till den kemiska kursen. — *Sjögren.*

Latingymnasiet.

- Kristendom**, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller.*
- Modersmålet**, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller.*
- Latin**, 6 t. Cæsar, De Bello gallico: Bok I, kap. 22—54, Bok II, kap. 1—6, 12—15, 29—35. Ovidius (Risberg): Pyramus o. Thisbe, Daedalus o. Icarus, Orpheus o. Eurydice, Orphei död, Midas o. Bacchus, Philemon o. Baucis. Grammatik §§ 85—182. Formläran repeterad. Tillämpningsövningar. Nio skriftliga översättningar till svenska, därav fem på läroverket. — *Tessing.*
- Tyska**, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Ewerth.*
- Engelska**, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet utom den särskilda timmen där. — *Palmgren.*
- Franska**, 4 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Palmgren.*
- Historia**, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Blomgren.*
- Geografi**, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Wendbladh.*
- Matematik**, 4 t. Algebra: läran om kvadratrötter avslutad; ekvationer av andra graden med en och flera obekanta, ävensom av högre grad jämte problem. Geometri: proportionslärans tillämpning på planimetrien samt det väsentligaste av planimetrien. Elva skriftliga uppsatser, varav 6 på läroverket. — *Landahl.*
- Biologi**, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Sjögren.*
- Fysik**, 1 t. Värmeläran jämte grunddragen af meteorologien. — *Grenander.*

Tredje ringen.

Realgymnasiet.

- Kristendom**, 2 t. Bibelläsning. Valda delar av evangelierna, företrädesvis Johannes' och Paulus' första brev till korintierna; i sammanhang med bibelläsningen en översikt av Jesu liv och verksamhet. Kyrkohistoria: nya tiden avslutad. Religionslära: kap. 7—9. Allmän religionshistoria. — *Haller.*
- Modersmålet**, 3 t. Läsning av valda stycken ur svenska litteraturen från 1763 till 1809 i sammanhang med genomgående av gustavianska tidevarvet i litteraturhistorien; dessutom läsning av utländska författare i mönstergill svensk översättning samt av dansk och norsk litteratur. Dispositionsövningar, vanligen i förening med föredrag och referat. Diskussions- och deklamationsövningar. Nio uppsatser, därav 5 läroverket. — *Berner.*

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Ortodoxien i lutherska kyrkan under 1600-talet. b) Merkantilismen. c) Från storstrejkstiden. d) Ett besök på ett sjukhus. 2. Älvsborgs Läns Annonsblad den . . . 3 (på läroverket). a) Oppositionen mot förstånds bildningen under gustavianska tiden. b) Voltaire. c) De inre och yttre förhållanden, som ledde till Polens undergång. d) Katarina II. e) De viktigaste gödningsämnen. f) Artificiell belysning. 4. a) Eglé och Annette. b) Djurskydds-rörelsen. 5 (på läroverket). a) Huguenoternas ställning i Frankrike under 1500- och 1600-talen. b) Johan Henrik Kellgren. c) Författningsändringarna i Frankrike under tiden 1791-1801. d) Livet och arbetet i våra skoger om vintern. e) Natur, folk och näringar i min hembygd. f) När det nya året gick in. 6 (på läroverket). a) Kråkorna. b) Holbergs komedi Erasmus Montanus. c) Karl X Gustaf och kurfursten av Brandenburg. d) Karl XI:s förmyndare och deras politik. e) Fonografen och dess betydelse. f) Maskarna. g) Något om boy-scout-rörelsen. 7. a) Vårt lant-försvar. b) Hur har Holberg tecknat huvudpersonerna i Erasmus Montanus? 8 (på läroverket). a) Jansenismen. b) Redogör för någon av berättelserna i Heidenstams Karolinerna. c) Hatt-partiets uppkomst och seger. d) Elektriskt ljus. e) Rygggradsjurens andningsorgan. f) Djurs organisation för vattenliv. g) Koppar. h) När kanaltrafiken öppnas. 9. —

Tyska, 2 t. Läsning av Gerstäcker, Herr Mahlhübers Reiseabenteuer, delvis ex tempore. Fraseologi och talövningar i anslutning till den behandlade texten. Referat. Grammatik och övningar i översättning från svenska till tyska. Smärre uppsatser — Eine Stadt, Herr Mahlhüber, Ein Spaziergang, Die Mahlzeiten in einer deutschen Familie, Herr Mahlhüber und die jungen Hunde. Brev med angivet innehåll — och stilar, tillsammans 9, därav 5 utarbetade å läroverket. — *Berner*.

Engelska, 2 t. Text: Behm, omkring 50 sidor; Marryat, omkring 40 sidor kursivt. Grammatik i anslutning till de skriftliga övningarna, särskilt prepositionerna. Uppsatser och skriftliga översättningar till engelska, tillsammans 9, därav 4 utarbetade å läroverket. Talövningar och andra tillämpningsövningar. — *Mannfelt*.

Franska, 4 t. Av Ploetz: dels repetition av lekt. 56-58, dels nytt: lekt. 68-84, även de svenska styckena. Härtill motsvarande grammatik i Ploetz. De oregelbundna verben genomgångna i Hultenberg med tillämpningsövningar såväl i Ploetz lekt. 85-90 som muntligt av läraren. Behövliga delar av syntaxen i anslutning till texten. Läsning: Erckmann-Chatrian, sid. 1-23 samt, ex tempore, valda stycken ur Augé-Petit, vilka läxvis repeterats; några stycken på vers och prosa, vilka även uppspelats på grafon. Talövningar: memorering av st. 7, 9, 11 och 13 i "läseboken" i Ploetz. — *Palmgren*.

Historia, 3 t. Fäderneslandets historia 1654-1809 i utförligare framställning och med särskild vikt lagd på den inre utvecklingen jämte det viktigaste av de skandinaviska grannländernas historia under samma tid ävensom allmänna historien 1648-1815, behandlad i likhet med fäderneslandets. — *Blomgren*.

Filosofisk propedeutik, 1 t. Psykologi: läroboken genomgången. Logik: Systemläran. — *Haller*.

Matematik, 6 t. Aritmetiska och geometriska serier med tillämpningar företrädesvis på frågor rörande sammansatt ränta. Plantrigonometri avslutad. Stereometri. Analytiskt geometrisk behandling av räta linjen och cirkeln. Läran om derivator påbörjad. Tio skriftliga uppsatser, därav 6 utarbetade på läroverket, samt en provräkning. — *Lundal*.

Biologi, 2 t. Jämförande framställning av djurrikets organografi och embryologi samt i samband därmed de viktigaste paleontologiska typerna; växternas fysiologi och det viktigaste om deras vävnader. — *Sjögren*.

Fysik, 4 t. Elektrodynamik; akustik; optik till och med läran om färgspridningen. Nio skriftliga uppsatser, därav 4 utarbetade på läroverket. — *Lundal*.

Kemi, 2 t. Återstående metaller, utom de ädla och de negativa; mineral och bergarter i anslutning till den kemiska kursen. — *Sjögren*.

Latingymnasiet.

- Kristendom**, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller*.
- Modersmålet**, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Berner*.
- Latin**, 6 t. Cicero, Cato major; Pontén, Latinska författare i urvalsidorna 33 – 39, 93 – 104. Grammatik, metrik och mytologi i sammanhang med textläsningen. 20 skriftliga översättningar från latin — *Mellén*.
- Grekiska**, 7 t. Elementarboken (Mellén och Lundqvist) fullständigt. Läseboken: (Mellén och Lundqvist) sid. 1–20. Formläran fullständigt. Syntax: Behövliga delar meddelade muntligt och med hänvisning till läroboken. — *Tessing*.
- Tyska**, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Berner*.
- Engelska**, 1 t. Behm, omkring 50 sidor; Dickens, A Christmas Carol in prose, ex tempore. Talövningar. — *Mannfelt*.
- Franska**, 4 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Palmgren*.
- Historia**, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Blomgren*.
- Filosofisk propedeutik**, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller*.
- Biologi**, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Sjögren*.
- Fysik**, 3 t. Läran om magnetism och elektricitet, akustik. — *Lundal*.

Fjärde ringen.

Realgymnasiet

- Kristendom**, 2 t. Repetition av de föregående ringarnes kurser. — *Haller*.
- Modersmålet**, 3 t. Läsning av valda stycken av svenska litteraturen efter 1809 i sammanhang med genomgående av 1800-talets litteraturhistoria. Dispositionsövningar i förening med föredrag och referat. Diskussions- och deklamationsövningar. Sju uppsatser, därav 4 på läroverket.
- Ämnen för uppsatserna:
- 1 (på läroverket). a) Författningen i den äldsta kristna kyrkan. b) Den heliga alliansen. c) Spektralanalys. d) Ljusets fortplantning. e) Hur bör man gå till väga vid utarbetandet av en uppsats på modersmålet? f) Berättelse, belysande dryckenskapens förbannelse. 2. Betingelserna för framgång i skolstudier. 3 (på läroverket). a) Påvedömetts uppkomst. b) Lyrisk diktning. c) Republikaner och demokrater i Förenta staterna. d) De politiskt enande nationalitetsrörelserna efter 1848. e) Svampernas förekomst och betydelse. f) Egna hem. 4. Eget hem (berättelse). 5 (på läroverket) a) Reformationens förelöpare. b) Esaias Tegnér. b) Atterboms dikt Lycksalighetens ö. d) Den svenska riksdagen. e) Något om år 1909. f) I nöden prövas vännen. 6. a) Ordning är arbetets hävstång. b) En dag i en järnvägskupé. c) Vår 14-öres almanacka. 7 (på läroverket). a) Jämförelse mellan reformationen i England och Skottland. b) Romanskriftstället i Sverige under 1830- och 1840-talen. c) Grundskillnaden mellan våra dagars olika statsformer. d) Ryssland i dess förhållande till Turkiet under nya tiden. d) Huden hos ryggradsdjuren. f) Natrium och natriumföreningar. g) Om flygproblemet vore löst. h) Något om boy-scout-rörelsen. — *Berner*.
- Tyska**, 2 t. Läsning av Minna von Barnhelm, delvis ex tempore. Dessutom extemporerad läsning av andra texter. Fraseologi. Referat av uppsatser på tyska. Övningar i översättning från svenska till tyska. Grammatik i anslutning till de skriftliga övningarna. Talövningar i sammanhang med behandlade texter. Smärre uppsatser — Eine Jagd, Ein Besuch, Der Wald im Winter, En anekdot efter eget val, Ein Tag in einer deutschen Familie, Mein Sommeraufenthalt — och stilar, tillsammans 7, därav 4 utarbetade på läroverket. — *Berner*.
- Engelska**, 3 t. Läsning: Doyle, The Musgrave Ritual samt, ex tempore, valda stycken; Irving, Rural Life in England (delvis med skriftlig översättning), The Stage Coach och The Spectre Bridgroom; Werner, av Shakespeare: Mark Antony's Oration, Shylock and Antonio samt re-

petition av Hamlet's Soliloquy; av Tennyson, Lyrics from The Princess. Grafonon till Hamlet och Mark Antony. Memorering av några brev i Afzelii elementarbok, 4:de uppl. Beasley, övning i läsning av engelska handstilar 15 sidor jämte översättning. Mathesius och Calwagen: behövlig grammatik till stilarna. Talövningar och referat i anslutning till Doyle. Realia med ledning av Bihanget i Massey och Baker's Guide. Genomgång av under läsåret skrivna 4 hemstilar och 3 skolstilar, av vilka senare 2 varit uppsatser och 1 alternativt stil och uppsats. — *Palmgren*.

Franska, 4 t. Läsning: Erckmann—Chatrian, 27 sidor, Labiche, hela (= 132 sidor), Wijkander, 20 sidor samt, ex tempore, Augé-Petit, 25 sidor, vilka läxvis repeterats. Hörövningar, talövningar och memorering. Behövliga delar av syntaxen i anslutning till texten; repetition av några lektioner i Ploetz; språkhistoria med ledning av Hultenberg. Grafonon. Realia bl. a. i anslutning till kartan över Paris. — *Palmgren*.

Historia, 3 t. Fäderneslandets historia och den allmänna historien till våra dagar såsom i föregående ring; grunddragen av de viktigaste kulturländernas nuvarande författning i samband med historien ävensom Sveriges nuvarande författning och förvaltning i särskild framställning samt repetition av de tre högsta ringarnas kurs i svensk och allmän historia. — *Blomgren*.

Filosofisk propedeutik, 1 t. Logik: det viktigaste av läroboken genomgången. Psykologi: repetition. — *Haller*.

Matematik, 6 t. Aritmetiska och geometriska serier med tillämpningar företrädesvis på frågor rörande sammansatt ränta. Fortsatt användning av begreppet derivata på enkla geometriska uppgifter. Analytisk geometri: ellipsen, hyperbeln och parabeln. Repetition av förut i ringarna genomgångna kurser. 9 skriftliga uppsatser, därav 5 utarbetade på läroverket. — *Lundal*.

Biologi, 1 t. De viktigaste kryptogama typerna; repetition. — *Sjögren*.

Fysik, 3 t. Optiken avslutad; sammanfattande repetition. 7 skriftliga uppsatser, därav 4 utarbetade på läroverket. — *Lundal*.

Kemi, 2 t. De viktigaste svenska bergarterna; sammanfattande översikt av den allmänna kemiens viktigaste sats; repetition. — *Sjögren*.

Latingymnasiet.

Kristendom, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller*.

Modersmålet, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Berner*.

Latin, 6 t. Livius, 23:dje boken, kap. 5—37; Ovidius (Risberg): Narcissus; Horatius (Wintzell): I—VI, IX—XV, XVII—XVIII, XXIII—XXVI, XLVI; extemporerad översättning. Antikviteter och Mytologi; tredje ringens kurser repeterade. Tolv skriftliga översättningar till svenska, därav sex på läroverket. — *Tessing*.

Grekiska, 7 t. Xenofon Anabasis (Dalsjö) I. 5—III. 1. Odysseen: större delen av första sången. Grammatik: formläran fullständigt genomgången samt repeterad, det viktigaste av syntaxen. — *Jonsson*.

Tyska, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Berner*.

Engelska, 2 t. Läsning: Gordon och Lispeth; Doyle, The Yellow Face; Werner, av Shakespeare: Hamlet's Soliloquy, Mark Antony's Oration; av Scott, Lochinvar; av Byron: The Eve of Waterloo; dessutom repetition av förra läsårets kurs i Werner. Grafonon. Beasley, 18 sidor. Behm och Doyle: ex tempore, valda episoder, vilka läxvis repeterats; talövningar och refe-

rat i anslutning till desamma. Realia med ledning av Bihanget i Massey och Baker's Guide. — *Palmgren*.

Franska, 4 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Palmgren*.

Historia, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Blomgren*.

Filosofisk propedeutik, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Haller*.

Matematik, 5 t. Serier, sammansatt ränta, planimetrien fullständigt genomgången, de viktigaste delarna av stereometrien. Allmän repetition. 9 skriftliga uppsatser, varav 5 på läroverket. — *Landahl*.

Biologi, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Sjögren*.

Fysik, 2 t. Optik; sammanfattande repetition. — *Lundal*.

5. Nya läroböcker.

Under läsåret hava följande nya läroböcker *definitivt införts*:

Steffen: Svensk litteraturhistoria för den högre elementarundervisningen, i ring I och successivt i följande ringar.

Steffen: Isländsk och fornsvensk litteratur i urval, i ring I.

Jespersen: Engelsk läsebok för realskolan. Svensk upplaga utg. av Rodhe, i klass 6.

Irwing: Tales and sketches from The Sketchbook and the Alhambra. Svensk skolupplaga med förkl. anm. av Fant, i ring R. IV.

Labiche: Le voyage de monsieur Perrichon ed. Edström, i ring IV.

Ericsson: Lärobok i plan trigonometri, i ringarna L. III och L. IV.

Josephson: Rymdgeometri (Stereometri), i ring L. IV.

På försök har införts:

Grimberg, Sveriges historia i sammanhang med Danmarks och Norges för realskolan, i klass 5.

6. Undervisning i välskrivning

har bedrivits på lärorummet efter Holmqvistska metoden och omfattat följande kurser:

Klass 1, 2 t. Lilla och stora alfabetet; skrivning av medelstor stil.

” 2, 2 t. Skrivning av medelstor och mindre stil.

” 3, 1 t. Skrivning av mindre och större stil. — *Meurling*.

7. Undervisningen i teckning.

Läroböcker och undervisningsmateriel.

«Lärobok i geometrisk konstruktionsritning för de allm. läroverken» av P. Henriques och C. Verner; Dekorative Vorbilder. «De första grunderna i laving med tusch» av E. Klingström; «De första grunderna i skuggläggning med penna» av H. Hörlin; «Pennteckningsstudier» av O. Lindberg; «Blomsterstudier» af Elisabeth Björk; övningsblad i akvarellmålning; klotsar av glas och trä; tillämpningsmodeller av trä för linearritning och frihandsteckning; diverse gipser från tekniska skolans i Stockholm gipsgjuteri; diverse varor av porslin, terracotta och lera; husgerådssaker och verktyg; pressade växter.

Övningskurser.

Realskolan.

Klass 1, 1 t. Frihandsteckning: inledande övningar; enkel konturteckning efter föremål ur den för lärjungarna närmast bekanta verkligheten; teckning ur minnet; lättare övningar i färgläggning.

- Klass 2, 1 t. Frihandsteckning: konturteckning efter enkla husgerådssaker, verktyg och dylikt samt enklare växtblad; teckning ur minnet; lättare övningar i färgläggning.
- „ 3, 2 t. Frihandsteckning: konturteckning efter föremål ur dagliga livet samt ur växt- och djurvärlden; teckning ur minnet; lättare övningar i färgläggning.
- „ 4, 2 t. Frihandsteckning: konturteckning såsom i föregående klass; teckning av enkla mönster efter verkligheten; lättare övningar i självständig stilisering av enkla växtmotiv; teckning ur minnet; övningar i färgläggning, även omfattande s. k. penselteckning. Linearritning: förberedande övningar ritinstrumentens användning; plana geometriska konstruktioner i anslutning till den geometriska kursen.
- „ 5, 2 t. Frihandsteckning: de allmännaste grunderna för perspektivbildens uppkomst; perspektivisk konturteckning och skuggning efter ett fåtal typiska geometriska modeller samt efter enkla fristående föremål; perspektivteckning ur minnet; färgläggning. Linearritning: fortsatta övningar i plana geometriska konstruktioner såsom i föregående klass, även omfattande kroklinjer; skalors uppritande och användning; de första grunderna av projektionsritning, tillämpade på enkla modeller i given skala.
- „ 6, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk konturteckning och skuggning efter enkla fristående föremål; perspektivteckning ur minnet; färgläggning. Linearritning; några enklare uppgifter på likformig avbildning samt konstruktion av kroklinjer i anslutning till den geometriska kursen; parallellperspektiv; krokiteckning samt uppmätning och uppritning i given skala av enkla fristående föremål jämte materialbeteckning.

Gymnasiet.

- Ring I, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk teckning efter enkla föremål jämte lättare skuggning; teckning ur minnet; färgbehandling. Linearritning: grunderna av projektionsläran med tillämpningar; krokiteckning samt uppmätning och uppritning efter enkla fristående föremål.
- „ II, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk teckning samt skuggning efter enskilda föremål eller mindre grupper av sådana; teckning ur minnet; färgbehandling; skissritning. Linearritning: några uppgifter på avbildning i parallellperspektiv; övningar i yutbredning samt i uppritning av solida figurers plana skärningar; tillämpningsövningar i förening med materialbeteckning.
- „ III, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk teckning jämte utförligare skuggning och färgläggning i olika maner efter enskilda föremål eller mindre grupper av sådana; skissteckning å lärorummet och i det fria samt teckning ur minnet. Linearritning: kortfattad översikt av skugglärans grunder i sammanhang med några enkla rit- och laveringsövningar; fria tillämpningsövningar.
- „ IV, 2 t. Frihandsteckning: övningar av samma art som i närmast föregående ring samt dessutom för mera försigkomna lärjungar uppgifter, som avse fortsatta studier. Linearritning: kortfattad översikt av perspektivlärans grunder jämte ritning efter föremål ur verkligheten.

Frivillig teckning

har ägt rum två timmar i veckan. Antalet däri deltagande lärjungar utgjorde under höstterminen 29 och under vårterminen 30. Under den frivilliga teckningen hava lärjungarna sysselsatts som under de obligatoriska teckningstimmar. — *Meurling*.

8. Undervisning i sång och instrumentalmusik.

A) Musikens teori och sång.

- Sångklass 1 (lärjungar i kl. 1). Torsd. 2,45 – 3,30, fred. 12 – 12,45. Elementarsång: allmän musikteori, tonbildnings-, tonträfnings- och taktövningar. Körsång: stycken ur «Normal-sångbok» av C. J. Berg m. fl.; koraler.
- „ 2 (lärjungar i kl. 2). Onsd. 9,50 – 10,35, torsd. 2,45 – 3,30. Elementar- och körsång lika med sångklass 1.
- „ 3 (lärjungar i kl. 3, 4 o. 5). Onsd. o. lörd. 2,45 – 3,30. Elementarsång lika med sångklass 1. Körsång: Unisona sånger ur sångsamlingen: «Sjung, svenska folk» av A. Tegnér samt valda fyrstämmiga sånger ur Sv. skolkvartetten.
- „ 4 (lärjungar i kl. 6 och ring I, II, III och IV.) Tisd. 2,45 – 3,30. Körsång lika med föreg. Sångklasserna 1 och 2 utgöra den lägre köravdelningen, sångklasserna 3 och 4 den högre. Utvalda lärjungar ur sångklass 4 hava dessutom övats i körsång $\frac{1}{2}$ t. i veckan.

B) Instrumentalmusik

har övats tisd. och fred. 5,30 – 7. Undervisning har meddelats i violin-, piano- och orgelspelning. Följande arbeten ha använts: Hennings violinskola, Etuder av Kayser, Hirsch's bibliotek för violinister, Bocklets pianoskola, Czerny's etuder, Sonatiner, samlade och utgivna av Kleinmichel, Lunds orgelskola, orgelalbum av Hägg, Lagergrens orgelskola, m. m. Vid samspelning har förekommit inövning av stycken för piano, orgel och violer.

9. Undervisningen i gymnastik och vapenövning.

A) Gymnastik och fäktning.

1. Lärjungarnes antal och fördelning.

Termin	Antal i gymn. deltagande		Fördelning i gymnastik-avdelningar				Fördelning i fäktavdelningar		Antal lärjungar
	i de fem lägre klasserna	i gymnasium och 6 klassen	I avdeln. kl. 1–3	II. avdeln. kl. 4, 5, 6, ring I	III. avdeln. ring II, III, IV	Svagavdeln. kl. 1–6	I. avdeln. ring I och kl. 6	2. avdeln. ring II och III	
Höstterminen 09	105	87	52	54	50	14	22	26	192
Vårterminen 10	114	78	52	56	48	11	23	24	192

Lärjungarnes fördelning såväl i gymnastik som fäktning har skett klassvis.

Befrielse från deltagande i florettfäktning under vårterminen har på anhållan beviljats lärjungarne i ring IV. Under höstterminen övades 10 st. i sabelfäktning 1 timme i veckan.

Svagavdelningen har varit delad på en tropp ledd av läraren, de övriga gymnastikavdelningarna på sex.

Från deltagande i gymnastikövningarna har under höstterminen varit befriade 22 och under vårterminen 25 elever.

Tabellarisk uppgift å antalet lärjungar, som på grund av nedanstående orsaker icke deltagit i de ordnade kroppsövningarna eller hänvisats till särskild avdelning eller rote för svagare lärjungar.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Termin, klasser och ringar	Sjukdomar													Hela antalet närvarande lärjungar	
	I syn- och hörselorganerna	I nervsystemet	I cirkulationsorganerna	I andedräktsorganerna	I matsmältningsorganerna	I urin- och könsorganerna	I rörelseorganerna och bensystemet	Medfödd missbildning	Tarmbräck	Allmän svaghet	Andra sjukdomar	Summa	Andra orsaker		Summa
<i>Vårterminen 1909.</i>															
Icke deltagande:															
klasserna 1-6	-	1	1	2	2	-	-	-	2	-	-	8	-	8	118
klass och ring 1-III, 7:2	-	-	6	1	1	1	-	-	-	-	3	12	-	12	83
Summa	-	1	7	3	3	1	-	-	2	-	3	20	-	20	201
Hänvisade till svagavdelning eller svagrote:															
klasserna 1-6	-	-	3	-	-	-	2	-	-	-	3	8	-	8	-
klass och ring 1-III, 7:2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	-	-	3	-	-	-	2	-	-	-	3	8	-	8	-
<i>Höstterminen 1909:</i>															
Icke deltagande:															
klasserna 1-6	-	-	1	3	1	1	1	-	5	-	1	13	-	13	114
ringarna I-IV	-	-	6	-	2	-	-	-	-	-	1	9	-	9	78
Summa	-	-	7	3	3	1	1	-	5	-	2	22	-	22	192
Hänvisade till svagavdelning eller svagrote:															
klasserna 1-6	-	-	1	-	-	-	4	-	1	-	1	7	1	8	-
ringarna 1-IV	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	3	3	6	-
Summa	-	-	3	-	-	-	4	-	1	-	2	10	4	14	-

Tabellen anger förhållandet vårterminen den 1 februari och höstterminen den 15 september.

Antalet av i gymnastikövningarna icke deltagande lärjungar har under vårterminen ökats med 5 och under höstterminen med 2.

Antalet av till svagavdelning eller svagrote hänvisade lärjungar har under vårterminen minskats med 2 och under höstterminen ökats med 6.

De olika arterna av fall under rubriken «andra sjukdomar» äro: under vårterminen för icke deltagande: blodbrist 2, epilepsi 1; för till svagrote hänvisade: blodbrist 2, huvudvärk 1; - under höstterminen för icke deltagande: blodbrist 1, epilepsi 1; för till svagrote hänvisade: blodbrist 2.

Övningstider.

Gymnastik och fäktning hava övats under nedanstående tider:

Dagar	8,55 – 9,40	9,50 – 10,35	1,50 – 2,35	2,45 – 3,30
Måndag	– – –	I gymn.-avdeln.	I fäktavdeln.	II fäktavdeln.
Tisdag	II gymn.-avdeln.	I »	III gymn.-avdeln.	Svagavdelningen
Onsdag	– – –	II »	III «	»
Torsdag	– – –	I »	I fäktavdeln.	II fäktavdelningen
Fredag	II »	I »	III gymn.-avdeln.	Svagavdelningen
Lördag	– – –	II »	– – –	III gymn.-avdeln.

1. Under vintermånaderna har i regeln hela lektionstimmen ägnats åt pedagogisk gymnastik. Några lektioner hava utbytts mot skridskoåkning, skidlöpning, utmarscher samt lekar i gymnastiksalen.

Under vår- och höstmånaderna hava i regeln övningarna omväxlande bedrivits inom- och utomhus.

2. I och för fäktning hava gymnasiets I, II och III ringar samt klass 6 varit uppdelade i 2 fäktavdelningar, som vardera övats 2 timmar i veckan. Undantag härifrån har gjorts den tid på hösten, då militärövningarna pågått, varunder någon fäktning ej förekommit. Den lägre avdelningen, ring I och klass 6, har genomgått det omedelbara enkla anfallet i förening med marscher, samt en del av det medelbara. Den högre avdelningen, ring II och III, har genomgått det omedelbara sammansatta och en del av det medelbara anfallet i 3 vapenrörelser i förening med marscher, varjämte fri kontrafäktning övats av de mer försigkomna.

3. Gymnastikövningarna med klass 6 och ringarna I, II, III och IV voro under höstterminens militärövningar inställda.

4. Övningarnes inflytande på lärjungarnes kroppsutveckling och hälsotillstånd har varit gott. Vänersborg i april 1910.

A. T. Warodell.

Gymnastiklärare.

B) Militärövningar.

Redogörelse över militärövningarna år 1909.

a) Militärövningarna togo sin början torsdagen den 26 augusti och avslutades lördagen den 11 september.

Tidsindelningen har under övningarna varit följande:

	I	II	III	IV
Skjutning	42	41	43	40
Exercis	8	7	3	3
Fältmarsch	4	4	4	4
Instruktion	6	6	4	3
Avståndsmätning och – bedömning	–	2	6	4
Tjänstgöring som befäl	–	–	–	6
Summa timmar	60	60	60	60

b) Samtliga för I–IV avdelningarna föreskrivna övningar med undantag av för II avdelningen n:r 24 och för III avdelningen n:r 25 i kammarskjutning hava medhunnits.

Särskilda avdelningen har i regeln fått skjuta samma övningar som IV avdelningen, då den knappa tillgången på befäl ej möjliggjort anordnandet av särskilda övningar för denna avdelning.

c) Under övningarna har i regeln varje klass utgjort en övningsavdelning, och har antalet elever i övningsavdelningarna I–IV varit respektive 19, 15, 14 och 15, varjämte 10 tillhört den särskilda avdelningen.

Dessutom hava 10 icke vapenföra elever tjänstgjort som ammunitionsledare och markerer m. m.

d) Övningarna hava letts av undertecknad, som till denna tjänstgöring blivit kommenderad.

e) Som underbefäl hava till övningarna varit kommenderade 3 distinktionskorpraler från Kungl. Västgöta regemente.

f) Övningarna inspekterades den 31 aug. av chefen för Kungl. Västgöta regemente öfverste E. W. Bergström.

Läroverkets vapenförråd utgöres för närvarande av 30 st. 6,5 mm. gevär m/96, 18 st. 6,5 mm. karbiner m/94 samt 50 st. 8 mm. gevär m/67–89.

Önskvärt vore, att detta sista antal ökades till 100, så att varje elev kunde erhålla sitt eget exercisgevär.

Övningarna hava omfattats med stort intresse av eleverna.

Vänersborg den 12 september 1909.

Hj. Elfman.

Löjtnant, ledare av militärövningarna.

B. Lärarna.

10. Lärarnas tjänsteåligganden under höstterminen 1909.

Rektor *G. Mellén*:

Latin i L. III 6 t.
 " i L. I 6 t. = 12 t.
 Latinska skripta i L. III.

Lektor *S. Tessing*:

Latin i L. IV 6 t.
 " i L. II 6 t.
 Grekiska i L. III 7 t.
 Historia i 5 3 t. = 22 t.
 Latinska skripta i L. IV och L. II.
 Klassföreståndare i L. IV.

Lektor *E. M. Haller*:

Kristendom i IV 2 t.
 " i III 2 t.
 " i II 2 t.
 " i I 2 t.
 " i 6 2 t.

Kristendom i 5 2 t.
 " i 3 3 t.
 Modersmålet i II 2 t.
 Filos. proped. i IV 1 t.
 " " i III 1 t. = 19 t.
 Svenska skripta i II.
 Klassföreståndare i II.
 Morgonbön 3 dagar i veckan och skolgudstjänst
 1 gång varannan månad.

Lektor *J. F. Palmgren*.

Franska i IV 4 t.
 " i III 4 t.
 " i II 4 t.
 Engelska i R. IV 4 t.
 " i L. IV 2 t.
 " i II 2 t.
 " i R. II 1 t. = 21 t.
 Engelska skripta i R. IV och R. II.

Lektor *A. E. Lundal:*

Matematik i R. IV	6 t.
” i R. III	6 t.
Fysik i R. IV	3 t.
” i R. III	4 t. = 19 t.
Matematiska skripta i R. IV och R. III.	
Fysikaliska ” i R. IV och R. III.	
Klassföreståndare i R. IV.	

Lektor *L. S. Blomgren:*

Historia i IV	3 t.
” i III	3 t.
” i II	3 t.
” i I	3 t.
” i 6	4 t.
Geografi i I	2 t.
” i 6	2 t.
” i 5	2 t. = 22 t.
Klassföreståndare i I.	

Lektor *N. Berner:*

Modersmålet i IV	3 t.
” i III	3 t.
Tyska i IV	2 t.
” i III	2 t.
” i I	2 t.
I i 2	6 t. = 18 t.
Svenska skripta i IV och III.	
Tyska ” i IV, III och I.	
Klassföreståndare i III.	

Adjunkt *K. Ewerth:*

Modersmålet i 5	3 t.
” i 1	5 t.
Tyska i II	2 t.
” i 5	4 t.
” i 1	6 t.
Geografi i 1	2 t. = 22 t.
Svenska skripta i 5.	
Tyska skripta i II och 5.	
Klassföreståndare i 1.	

Adjunkt *G. Wetterlundh:*

Kristendom i 4	2 t.
” i 2	3 t.
” i 1	3 t.

Modersmålet i 3	6 t.
Tyska i 3	6 t.
Historia i 1	2 t. = 22 t.
Morgonbön 3 dagar i veckan och skolgudstjänst 1 gång varannan månad.	

Klassföreståndare i 1.

Adjunkt *O. F. Jonsson:*

Modersmålet i 6	3 t.
Grekiska i L. IV	7 t.
Tyska i 6	3 t.
Historia i 3	3 t.
Matematik i 3	5 t. = 21 t.
Svenska skripta i 6.	
Tyska ” i 6.	

Klassföreståndare i 6.

Adjunkt *A. Persson:*

Modersmålet i 4	4 t.
Tyska i 4	4 t.
Engelska i I	3 t.
” i 4	5 t.
Geografi i 3	2 t.
Biologi i 3	2 t.
” i 2	2 t. = 22 t.
Svenska skripta i 4.	
Tyska ” i 4.	
Engelska ” i I.	

Klassföreståndare i 4.

Adjunkt *K. J. F. Sjögren:*

Biologi i IV	1 t.
” i III	2 t.
” i II	2 t.
” i I	1 t.
” i 6	2 t.
” i 5	2 t.
” i 4	1 t.
Kemi i R. IV	2 t.
” i R. III	2 t.
” i R. II	2 t.
” i R. I	2 t.
” i 6	1 t.
” i 5	2 t. = 22 t.

Granskning av herbarier.

Adjunkt *H. G. Wendblad*:

Geografi	i II	1 t.
Modersmålet	i I	3 t.
"	i 2	5 t.
Historia	i 4	3 t.
"	i 2	3 t.
Geografi	i 4	2 t.
"	i 2	2 t.
Matematik	i 1	4 t.
Biologi	i 1	2 t. = 25 t.
Svenska skripta	i I.	

Klassföreståndare i 2.

Adjunkt *F. P. E. Mannfelt*:

Engelska	i R. III	2 t.
"	i L. III A	1 t.
"	i 6	4 t.
"	i 5	5 t.
Franska	i 6	2 t.
"	i 5	2 t.
Matematik	i 2	5 t. = 21 t.

Engelska skripta i R. III och 6.

Klassföreståndare i 5.

vik. Adjunkt *S. Grenander*:

Matematik	i R. II	6 t.
"	i R. I	7 t.

Matematik	i 6	5 t.
Fysik	i L. II	1 t.
"	i I	3 t. = 22 t.
Matematiska skripta	i R. II och R. I.	

vik. Adjunkt *G. Landahl*:

Matematik	i L. IV	5 t.
"	i L. II	4 t.
"	i L. I	5 t.
"	i 5	4 t.
Fysik	i 6	2 t.
"	i 4	2 t. = 22 t.
Matematiska skripta	i L. IV, L. II och L. I.	

Teckningslärare *J. H. Meurling*:

teckning	22 t.
välskrivning	5 t. = 27 t.

Musiklärare *E. N. Ullman*:

musikens teori och sång	6 t.
instrumentalmusik	4 t. = 10 t.

Gymnastiklärare *A. T. Warodell*:

pedagogisk gymnastik	15 t.
fäktning	4 t. = 19 t.

Under *vårterminen* hava lärarne haft samma tjänsteåliggande som under *höstterminen*, med det undantag att filosofie kandidaten *E. O. Lindvall* under *vårterminen* bestritt den tjänstgöring, som under *höstterminen* ålåg adjunkten Persson.

II. Tjänstledighet har åtnjutitsav adjunkt *von Sydow* under hela läsåret för sjukdom.**12. Förordnade** hava varit

- fil. lic. *S. Grenander* såsom vikarie för adjunkt *von Sydow* samt såsom timlärare med 5 veckotimmars undervisningsskyldighet under hela läsåret;
- fil. kand. *G. Landahl* såsom vikarie å ledig adjunktstjänst under *höstterminen* och från *vårterminens* början till 1 maj, för adjunkt *Martin* från sistnämnda dag till *vårterminens* slut samt såsom timlärare med 1 veckotimmars undervisningsskyldighet under hela läsåret;
- fil. kand. *E. O. Lindvall* såsom vikarie å ledig adjunktstjänst under *vårterminen*;
- lektor *A. E. Lundal* såsom timlärare med 6 veckotimmars undervisningsskyldighet under hela läsåret.
- vik. adj. *Grenanders* undervisningsskyldighet från *höstterminens* början t. o. m. den 10 september uppehölls av lektor *Lundal*, adjunkt *Sjögren* och v. adj. *G. Landahl*.

13. Sedan den 1 Maj sistlidne år hava följande förändringar ägt rum bland läroverkets ordinarie lärare.

Den 1 juli 1909 lämnade *rektor N. Lindskog* sin befattning som rektor vid läroverket för att tillträda ett lektorat vid Göteborgs realläroverk. Rektor Lindskogs humana sinnelag, praktiska läggning och stora pedagogiska duglighet i förening med den varma kärlek, varmed han omfattade sitt kall och den ungdom, som stod under hans ledning, har gjort, att hans person och verksamhet bevaras i aktat minne vid vårt läroverk. För det plikttrogna arbete rektor Lindskog under 19 terminer såsom läroverkets styresman och lärare här utfört, får jag härmed å läroverkets vägnar bringa honom ett varmt tack.

Den 30 december 1909 avled utan föregående sjukdom adjunkten *Alfred Persson*, som den 1 maj 1904 tillträdde en ordinarie adjunksbefattning vid läroverket. Vi lärare känna djupt den smärtsamma förlusten av en god kamrat, trofast vän och varmhjärtad personlighet, och Vänersborgs läroverk och dess lärjungar ha i Alfred Persson förlorat en begåvad och skicklig lärare, som varmt intresserade sig för sina elevers väl och i hög grad förstod att tillvinna sig deras kärlek. Frid över den hädangångnes minne.

Till innehavare av den efter adjunkten G. Setterberg lediga adjunktstjänsten med ämnena matematik och fysik utnämndes den 4 april detta år filosofie licentiaten D. L. H. Martin, som tillträdde nämnda befattning den 1 maj och inträder i tjänstgöring vid nästa hösttermins början. Adjunkten Martin har om sig meddelat följande biografiska uppgifter:

D. L. H. Martin är född den 21 nov. 1877 i Linköping. Föräldrar: järnvägstjänstemannen L. C. Martin † 1890 och Amanda Martin, född Wetterström, † 1902. Avlade mogenhetsexamen vid Linköpings h. a. läroverk 6 juni 1896; e. o. kontorsskrivare vid K. järnvägsstyrelsens kontrollkontor 1896—1897; elev vid K. Tekniska Högskolan 1897—1900; inskrevs vid Upsala universitet 1900 och vistades där en termin; praktiserade som ingenjör åren 1901—1904; inskrevs ånyo vid Upsala universitet d. 3 okt. 1904; avlade filosofie kandidatexamen den 14 sept. 1905, första avdelningen av filosofie licentiatexamen den 20 sept. 1906; tjänstgjorde som vik. adjunkt vid statens samskola i Vadstena läsåret 1906—1907; avlade andra avdelningen av filosofie licentiatexamen den 14 sept. 1907, särskild prövning i antropologi och logik den 14 dec. s. å.; fyllnadsprövning efter fordringarna för filosofie kandidatexamen 29 maj 1908; genomgick föreskriven provårskurs vid Upsala h. a. läroverk läsåret 1908—1909; tjänstgjorde vid samma läroverk först, som vik. adjunkt och derefter som extralärare läsåret 1909—1910. Utnämndes den 4 april 1910 till adjunkt i matematik och fysik vid Vänersborgs h. a. läroverk med tillträde den 1 maj s. å.

Slutligen har undertecknad av Kungl. Maj:t förordnats att från den 1 juli 1909 under 5 år bestrida rektorsbefattningen vid läroverket.

14. Den 1 maj 1910 var en adjunksbefattning anslagen med ämnena modersmålet, tyska och matematik, vid läroverket ledig.

C. Lärjungarna.

15. De närvarande lärjungarnas antal.

Klasser och ringar	Höstterminen 1909					Vårterminen 1910				
	Real- skolan	Real- gym- nasiet	Latingymnasiet		Summa	Real- skolan	Real- gym- nasiet	Latingymnasiet		Summa
			utan	med				utan	med	
			grekiska					grekiska		
1	21	—	—	—	21	21	—	—	—	21
2	20	—	—	—	20	20	—	—	—	20
3	20	—	—	—	20	20	—	—	—	20
4	27	—	—	—	27	27	—	—	—	27
5	17	—	—	—	17	18	—	—	—	18
6	9	—	—	—	9	9	—	—	—	9
I	—	11	6	—	17	—	11	7	—	18
II	—	11	4	—	15	—	10	3	—	13
III	—	13	—	3	16	—	13	—	2	15
IV	—	19	9	3	31	—	19	9	4	32
Summa	114	54	19	6	193	115	53	19	6	193

Frånvarande var dessutom under vårterminen 1 lärjunge i L. II.

16. De närvarande lärjungarnas ålder höstterminen 1909.

Klasser och ringar	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	Summa
	år	år	år	år	år	år	år	år	år	år	år	år	år	år	
1	8	9	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
2	—	7	9	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
3	—	1	7	6	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	20
4	—	—	—	7	14	2	4	—	—	—	—	—	—	—	27
5	—	—	—	—	5	4	4	2	1	1	—	—	—	—	17
6	—	—	—	—	—	1	—	1	6	1	—	—	—	—	9
I	—	—	—	—	—	2	7	3	3	2	—	—	—	—	17
II	—	—	—	—	—	1	4	5	3	1	1	—	—	—	15
III	—	—	—	—	—	—	—	1	5	5	3	1	—	1	16
IV	—	—	—	—	—	—	—	1	3	10	8	9	—	—	31
Realskolan .	8	17	19	18	23	9	8	3	7	2	—	—	—	—	114
Realgymn. .	—	—	—	—	—	2	8	6	12	12	6	7	—	1	54
Latingymn..	—	—	—	—	—	1	3	4	2	6	6	3	—	—	25
Summa	8	17	19	18	23	12	19	13	21	20	12	10	—	1	193

17. Uppgift för höstterminen å de närvarande lärjungarnas hemorter:

a) fördelade efter län		b) efter hemort			
Län	Antal lärjungar	Klasser och ringar	i läroverksstaden	å annan ort	Summa
Älvsborgs län	166	1	15	6	21
Skaraborgs län	17	2	15	5	20
Värmlands län	5	3	12	8	20
Bohus län	5	4	15	12	27
	Summa	5	7	10	17
		6	5	4	9
		I	7	10	17
		II	8	7	15
		III	6	10	16
		IV	7	24	31
		Realskolan .	69	45	114
		Realgymn. .	22	32	54
		Latingymn..	6	19	25
		Summa	97	96	193

18. —

19. Antal i teckning, i musik samt i gymnastik och militärövningar undervisade lärjungar höstterminen 1909.

Klasser och ringar	Närvarande lärjungar	Teckning		Musik		Gymnastik och militärövningar		
		Lärjungar, som deltagit i		Lärjungar, som undervisats i		Lärjungar, som deltagit i		
		obligatorisk teckning	frivillig teckning och därjämte obligatorisk	musikkens teori och sång	instrumentalmusik	gymnastik och fäktning	militärövningar	
1	21	21	6	21	3	17	—	
2	20	20	8	17	3	20	—	
3	20	20	5	18	7	17	—	
4	27	27	2	17	7	24	—	
5	17	17	2	7	5	15	—	
6	9	5	—	1	1	8	9	
I	17	17	3	2	4	16	15	
II	15	15	1	5	3	14	14	
III	16	12	2	5	3	16	15	
IV	31	21	—	17	2	24	30	
Realskolan	114	110	23	81	26	101	9	
Realgymnasiet	54	49	4	16	8	51	51	
Latingymnasiet	25	16	2	13	4	19	23	
	Summa	193	175	29	110	38	171	83

20. Uppgift på det antal ämnen, i vilka hemläxor för varje dag blivit lärjungarna föresatta, och på den tid hemarbetena i medeltal dagligen kräva enligt lärjungarnas egna uppgifter.

Klass eller ring . . .	1	2	3	4	5	6	I	II	III	IV
Antalet ämnen	2-3	2-3	3	3	3-4	3-4	4	4	4	4
Överläsningstid . . .	52 m.	33 m.	1 t. 14 m.	1 t. 4 m.	1 t. 37 m.	1 t. 54 m.	2 t. 20 m.	3	4	4 t. 30 m.
Tid för skriftligt hemarbete	-	-	-	-	-	1 t. 56 m.	1 t. 50 m.	3 t. 56 m.	2 t. 15 m.	4 t.

Till måndagarna hava 1:a och 2:a klasserna haft läxfritt, 3:e klassen 1 läxa, 4:e och 5:e klasserna 2 läxor.

21. Lärjungarnas kroppsbyggnad och allmänna hälsotillstånd.

A. Tabellarisk uppgift över lärjungarnas kroppsbyggnad och allmänna hälsotillstånd samt över antalet närsynta och döva.

a) Vårterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Klasser och ringar	Antal lärjungar	Medel-			Lidande av bleksot	Ofta besvärade av huvudvärk	Ofta besvärade av näsblod	Närsynthetsgrad			Summa närsynta	Lidande av dövhet
		ålder	längd cm.	vikt kg.				Under 3 D.	3-6 D.	Över 6 D.		
1	19	10,9			2		1	3			3	1
2	17	11,6			1			4			4	-
3	26	13,1			1			6			6	1
4	20	14,4			4			-	1		1	2
5	21	15,8			3	1		1			1	-
6	13	16,8			1			2			2	1
I	14	15,6			1			2			2	-
II	15	17,6			1			4			4	-
III	30	18,5			1		1	8	3		11	-
IV	24	19,4			1			7	1		8	1
Summa	199	-			16	1	2	37	5		42	6

b) Höstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	21	9,9	134,4	28,2								
2	20	10,9	142,4	33,2	2							
3	20	11,9	144,9	35,6	1							
4	27	13,2	151,4	39,8	2		1					
5	17	14,6	154,4	43,6	3							
6	9	16,7	163,9	51,6								
I	17	15,8	169,9	54,6	1							
II	15	16,1	170,7	58,8								
III	16	18,1	172,5	62,5	2							
IV	31	18,6	176,0	65,5	2		1					
Summa	193	-	-	-	13		2					

B. Tabellarisk uppgift å antalet sjuka och sjukdomar bland lärjungarna.

a) Vårterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7
Sjukdomar	Närvarande lärjungar	Sjuka personer	Sjukdomsfall	Sjukdagar	Döda	Anmärkingar
	199					
III 3. Vattenkoppor		4	4	43		
„ 6. Skarlakansfeber		1	1	34		
„ 11. Tarmtyfus		1	1	53		
„ 18. Difteri		1	1	33		
IV 32 a. Lungshot		1	1	145		
X 136. Inflammation i hörselgången		1	1	7		
XII 162 a. Akut luftrörsinflammation		17	18	101		
„ 166 a. Akut lunginflammation		1	1	22		
XIII 174. Halsfluss		11	11	58		
„ B 177 a. Akut magkatarr		1	1	6		
„ „ 182. Blindtarmsinflammation		4	4	56		
„ C 194. Gulsot		1	1	17		
XIV 199 a. Akut njurinflammation		1	1	30		
XVI 244 a. Akut ledgångsreumatism		1	1	12		
XVIII. Adenoida vegetationer (operation)		1	1	7		
XIX 294. Ledvridning		1	1	13		
Summa	199	48	49	637		

b) Høstterminen 1909.

1	2	3	4	5	6	7
	193					
V 41. Anæmia		1	1	21		
VIII. Commotio cerebri		1	1	2		
„ 65. Menengitis cerebrospin		1	1	32		
„ 79. Epilepsia		1	2	5		
XII 162 a. Bronchitis acut		1	1	12		
XIII 174. Angina catarrhalis		3	3	10		
„ „ phlegmonosa		1	1	6		
„ 177 a. Gastritis acut		1	2	7		
„ 181 a. Entero-colitis acut		2	2	6		
„ 185. Hernia (operatio)		1	1	10		
XVI 249. Periostitis alveolaris		1	1	3		
„ „ ossis calcanei		1	1	27		
XIX 294. Distorsio		1	1	2		
Summa	193	16	18	143		

22. —

23. Av under läsåret inskrivna 38 lärjungar hava förut bevisat läroverk näml. senast

folkskola	15
allmänt läroverk	9
enskilt „	7
samt endast undervisats i hemmen	7

 Summa 38

24. A. Förteckning öfver de lärjungar, som efter att hava genomgått läroverkets sjunde klass under kalenderåret 1909 avlagt mogenhetsexamen.

a) Under vårterminen:

Realister:

<i>Axel Einar Andersson</i>	till skogsstaten.
<i>Anders Jonas Brorson</i>	„ handelsinstitut.
<i>Olof Birger Carlson</i>	„ Tekn. Högskolan.
<i>Eric Torsten Edvard Cassel</i>	„ militäryrket.
<i>Bror Fabian Fredrik Frithioff</i>	„ tullen.
<i>Johan Eric Granqvist</i>	„ tidningsmannayrket.
<i>Sigurd Hullengren</i>	„ apotek.
<i>Axel Johan Janse</i>	„ skogsstaten.
<i>Karl Robert Johansson</i>	„ handelsinstitut.
<i>Hans Breien Larsen</i>	„ Tekn. högskolan.
<i>Valdemar Larsson</i>	„ universitet.
<i>Knut Edvard Svensson</i>	„ handelsinstitut.
<i>Carl Fredrik Wærn</i>	„ lantbruksinstitut.
<i>Ivan Teodor Wallerth</i>	„ handelshögskola.
<i>Karl Baltzar Westerblad</i>	„ handelsinstitut.

Icke greker:

<i>Gustav Oskar Anderson</i>	till banktjänst.
<i>Fridolf Ludvig Konstantin Carlsson</i>	„ universitet.
<i>Karl Sixten Gregory Hedberg</i>	„ militäryrket.
<i>August Henning Jansson</i>	„ handelshögskola.
<i>Knut Edgar Nordström</i>	„ militäryrket.
<i>Karl Mauritz Folke Wikström</i>	„ universitet.

Grek:

<i>Svante Einar Rolander</i>	till universitet.
--	-------------------

b) Under höstterminen ingen.

B. Förteckning öfver de lärjungar, som efter att hafva genomgått läroverkets sjätte klass under kalenderåret 1909 avlagt godkänd realskolexamen.

a) Under vårterminen:

<i>Aron Filemon Ahlberg</i>	utan uppgift.
<i>Karl Edgar Andersson</i>	d:o.

<i>Johannes Valdemar Brorson</i>	utan uppgift
<i>Nils Erik Carlström</i>	till gymnasium.
<i>Ivar Gösta Fogelkvist</i>	d:o.
<i>Hjalmar Emil Gullberg</i>	utan uppgift.
<i>Arvid Gunnar Larson</i>	d:o.
<i>Gunnar Emil Larsson</i>	d:o.
<i>Rolf Lindskog</i>	till gymnasium.
<i>Einar Carl Clas Stenström</i>	” kanalverket.
<i>Erik Stigen</i>	” fabriktjänst.
<i>Einar Adolf Wittrock</i>	utan uppgift.
<i>Gunnar Åkerström</i>	d:o.

b) Under höstterminen ingen.

25. Förteckning över de lärjungar, som i övrigt och utan att hava avlagt mogenhets- eller realskolexamen avgått från läroverket under kalenderåret 1909.

a) Under vårterminen och därpå följande mellantermin:

Klass 7:2:

Erik Johan Almqvist.

Ring II:

Carl Henrik Vilhelm von Braun till lantbruk.

Matts Adolf Stenström ” annat läroverk.

Ring I:

Ernst Magnus Ehrenström till annat allm. läroverk.

Gunnar Wallqvist d:o.

Klass 5:

Torsten Lindskog till annat allm. läroverk.

Einar Wallqvist d:o.

Klass 3:

Henrik Arvid Folke Hedgren

Ralf Torsten Wikland till sjömansyrket.

Klass 1:

Geffery Valdemar Nordén

Christian Fredrik von Sydow till annat allm. läroverk.

b) Under höstterminen och därpå följande mellantermin:

Ring II:

Erik Johan Wennerfeldt till annat allm. läroverk.

Ring I:

Uno Esaias Nordmark till annat allm. läroverk.

26. Under sist förflutna kalenderår hava till lärjungarna utdelats såsom

stipendier	kr. 810,00
premier	” 237,00
understöd	” 25,00
	<hr/>
	Summa kr. 1,072,00

»En gammal vän till läroverket» lämnade även vid vårterminens slut 1909 den frikostiga gåvan av 50 kr., att såsom stipendium utdelas, efter rektors och kollegiets bestämmande, till en eller två av uppmuntran förtjänta lärjungar. Gåvan utdelades odelad.

Kortfattad redogörelse för bestämmelserna angående stipendie- och andra dylika fonders ändamål och användning vid högre allmänna läroverket i Vänersborg.

Salmeniska donationsfonden.

Genom ett hos rådhusrätten i Vänersborg den 26 november 1832 bevakat testamentariskt förordnande, upprättat den 4 april s. å., skänkte rektor Anders Salmenius 66 rdr 32 sk. rgs att »användas till inköp av skolböcker, vilka fattiga och flitiga gossar i härvarande lärdomsskola äga att under sin lärotid där begagna; dock skulle varje gosse vid skilsmässan från läroverket de av honom sålunda lånta böcker till rektor återlämna».

Ekmaniska och Larssonska donationsfonderna.

Angående dessa fonder finnes ingen annan handling än ett av kyrkovärden B. Andersson i Vänersborg den 4 juli 1837 utfärdat intyg, att, enligt vad Vänersborgs kyrkoräkenskaper utvisa, de så kallade Ekmaniska och Larssonska stipendiemedlen, vilka ditintills innestätt i kyrkans kassa, då utgjort, de förra b:ko rdr 33,16, de senare 8,16 eller tillsammans 41,32 rdr b:ko.

Subskriptionsstipendiefonden.

Vid sammanträde den 21 maj 1845 med dem, som i anledning av Hans Maj:ts besök i Vänersborg i juni månad 1844 subskriberat till en stipendiefond för högre apologistikolan därstädes, uppvisades av apotekare Pyhlson, som haft huvudsakligt besvär med insamlingen, att de subskriberade medlen utgjorde 775 rdr b:ko, och bestämdes, «att räntan å detta kapital, som under namn av »Subskriptionsstipendiefonden» kommer att av rektor förvaltas, årligen vid vårterminens slut, efter skolkollegii prövning av omständigheterna, skall utdelas till en eller flere av de äldre ynglingarna, helst sådana, som till akademien avgå, vilka äro medellösa, men därjämte utmärkt sig för flit och goda seder».

Rektorsstipendiet.

Den 25 september 1846 skänkte rektor C. S. Hultström till Vänersborgs h. apologistikola 150 rdr b:ko, »som av rektor jämte skolans övriga medel förvaltas och varav årliga räntan utdelas till någon inom rektors klass, helst mindre bemedlad men tillika för flit, kunskaper och goda seder utmärkt yngling, vilken, om rektor så för gott finner, kan genom omröstning av kamraterna utses, då likväl alltid förbehålles rektor och lärare, att, i händelse av giltiga skäl, detta val förkasta och annan stipendiat utnämna».

Sällskapet P. B:s Stipendiefond.

Genom gåvobrev den 10 november 1863 skänkte sällskapet P. B. i Vänersborg »grundpenningen» 100 rdr rmt till denna fond under föreskrift, att kapitalet skulle av rektor och kollegium vårdas, och så snart årliga räntan nppgår till 20,00 rmt eller därutöver, »utdelas vid varje vårtermins examen hälften därav, beräknad uti jämnt riksdalerstal, till en behövande samt för flit och goda seder utmärkt lärjunge uti någon av läroverkets tre högsta klasser; stående dock kollegium fritt att, i händelse av befogenhet, fördela stipendiet mellan flera lika förtjänta ynglingar».

1865 års Sällskapsfond.

Den 20 mars 1865 skänktes av tio personer i Vänersborg, som »genom några av en välvillig allmänhet uppmuntrade dramatiska föreställningar kommit i tillfälle att visa sitt varma deltagande för läroverket», 500 rdr rmt såsom grundkapital för denna fond att förvaltas av rektor och kolle-

gium och med föreskrift, att av årliga räntan $\frac{1}{3}$ skulle läggas till kapitalet, tills detta vuxit till 1,000 rdr rmt, sedan ständigt $\frac{1}{6}$; återstoden av räntan »utdelas till någon för synnerlig flit, mögenhet i kunskaper och goda seder utmärkt, från läroverket avgående yngling», till dess denna summa uppgår till 75 rdr rmt; sedermera fördelas de till utdelning avsedda räntemedlen så, att en dylik yngling erhåller $\frac{2}{3}$ av dem, och den återstående tredjedelen «fördelas lika mellan 2:ne för flit, kunskaper och goda seder utmärkta ynglingar inom läroverkets fem nedersta klasser». Det förra stipendiet får dock aldrig översliga 100, de senare 25 rdr rmt vardera; överskottet lägges till kapitalet för bildande av nya stipendier efter samma grunder, med vars utdelande får börjas, då summan uppgår till 20 rdr rmt.

Hultströmska stipendiefonden.

Den 24 mars 1869 överlämnade rektor C. S. Hultström till läroverket en summa av 1,695 rdr rmt, som av föräldrar, målsmän och forna lärjungar blivit sammanskjutna vid hans avskedstagande från rektorsbefattningen, och föreskrev, att av årliga räntan ett stipendium å 75 rdr skulle utdelas, till dess överskottsmedlen uppgå till 500 rdr, då dessa tilläggas kapitalet och stipendiet ökas till 100 rdr o. s. v. allt framgent. Stipendiet utdelas till en lärjunge, företrädesvis åt en behövande, inom de tvenne högre (6:te och 7:de) klasserna, som jämte vitsord om berömlig flit och mycket gott uppförande även har högsta betyg (berömlig) i ett eller åtminstone näst högsta betyg (med beröm godkänd) i tre läroämnena, utan att i något eller på sin höjd ett ämne hava mindre än godkänd. Stipendiet kan få behållas i fyra år.

G. S. Karströms stipendiefond.

Den 9 november 1868 skänktes av tullförvaltaren G. S. Karström 800 rdr rmt att förvaltas av rektor och kollegium, och av vilkas ränta ett stipendium av 40 rdr rmt årligen skulle utdelas »till en behövande samt för flit och goda seder utmärkt lärjunge uti någon av läroverkets 2:ne högsta klasser, varvid företrädesvis avseende bör fästas vid goda insikter uti naturvetenskap (kemi och fysik) och matematik».

Dahllöfska stipendiefonden.

Genom testamentariskt förordnande den 10 november 1865 bestämde godsägaren J. F. Dahllöf, att efter hans död 500 rdr rmt skulle användas till bildande av en stipendiefond vid läroverket, varav räntebeloppet, så snart kapitalet vuxit till 1,000 rdr rmt, skulle fördelas i »två lika stora stipendier för tvenne behövande, flitiga och skickliga ynglingar vid läroverket», med företräde för testators efterkommande, om de äro i behövande omständigheter.

Rådberg-Castorinska stipendiefonden.

Genom gåvobrev den 16 december 1872 överlämnade lektor K. F. Rådberg å sin moders vägnar för bildande av denna fond en summa av 500 rdr rmt, varav enligt den 17 januari 1873 dagtecknad stipendieförfattning årliga räntan utdelas »till en eller flere välartade, flitige och skickliga lärjungar inom läroverket» dock med den inskränkning, att 10 rdr rmt årligen inbesparas, tills dessa besparingar vuxit till 100 kr., då de läggas till kapitalet o. s. v. allt framgent.

Ryding-Liedzénska stipendiefonden.

Den 14 juni 1875 skänkte makarna, landskamreraren J. M. Ryding och fru Karin Ryding, född Liedzén, på sin silverbröllopsdag en summa av 1,000 kronor uti Städernas hypotekskassas grundfondsobligationer till bildande av stipendier för i Vänersborgs högre skolor studerande gossar och flickor, under föreskrift att årligen, innan någon utdelning sker, fonden tillägges en obligation å 50 kronor eller däremot svarande värde, samt att den övriga behållningen årligen utdelas »i första

hand till en eller flere välartade och flitige lärjungar inom läroverken, som med oss kunna räkna släktskap, samt i andra rummet, där släkting till oss ej finnes, till en eller flere ynglingar eller flickor, vilka med vitsord om goda kunskaper och berömligt uppförande lämna läroverkens högsta avdelningar».

Innan utdelningen blir 50 kr., må endast allmänna läroverket komma i åtnjutande därav.

F. A. Zettergrens stipendiefond.

Genom gåvobrev den 17 mars 1884 förärade teckningsläraren F. A. Zettergren till läroverket en summa av 500 kronor, av vars ränta en procent av kapitalet årligen skulle tilläggas delta och, resten »utdelas såsom premier till dem av läroverkets lärjungar, vilka genom ett gott uppförande flit och framsteg i teckning gjort sig därav förtjänta.»

1871 års abiturienters stipendiefond.

Sedan 1871 års abiturienter sammanskjutit en summa till en fanfond vid läroverket, men denna under årens lopp vuxit utöver det för ändamålet avsedda behovet, beslöto stiftarne år 1891 att, sedan 150 kr. avtagits till fanfond, med återstående 550 kronor bilda grundplåten till en stipendiefond, vartill en av dem, komministern A. Leuwgren, dessutom kontant bidrog med 450 kronor. Enligt stipendieförfattningen den 14 december 1891 skall av nämnda fonds räntevakastning årligen till och med år 1901 en summa av 5 kronor föras till läroverkets fanfond, övriga räntan utdelas årligen till en eller flere välartade, flitiga och skickliga lärjungar inom läroverket, dock med den inskränkning att 10 kr. årligen besparas, tills besparingarna vuxit till 100 kr., då de läggas till kapitalet o. s. v. allt framtent.

Rektor C. S. Hultströms stipendiefond.

Genom testamente i februari 1882 skänkte rektor C. S. Hultström 2,000 kronor till en stipendiefond vid läroverket och genom samtidigt upprättad stipendieförfattning bestämdes, att av räntan skulle utgå två stipendier å 50 kr. vardera; när överskottet stigit till 200 kr., ökas stipendierna till 55 kr. vardera o. s. v. allt framdeles. Villkoren för erhållande af dessa stipendier äro desamma, som gälla för Hultströmska stipendiefonden.

Rådberg-Pyhlsonska stipendiefonden.

I sitt den 1 oktober 1892 upprättade och den 29 maj 1893 bevakade testamente bestämde fru Sofia Amalia Rådberg, född Pyhlson, att av hennes blivande kvarlåtenskap 2,000 kronor skulle tilldelas läroverket såsom stip.-fond, av vars årliga ränta $\frac{2}{3}$ skulle utdelas, såsom kollegium fritt äger att bestämma; den återstående tredjedelen, avrundad till närmast lägre tiotal, besparas, tills detta belopp vuxit till 100 kr., då det lägges till kapitalet o. s. v.

Helena Christina Wästbergs stipendiefond.

Genom testamete den 7 juni 1887, bevakat den 27 maj 1895, förordnade kollegan V. A. Wästberg, att all hans kvarlåtenskap skulle överlämnas till läroverket för att bilda en stip.-fond, varav årliga räntan skulle utdelas »åt en i de högre klasserna varande medellös yngling, som med verkliga anlag för studier städse ådagalagt gott uppförande och godkänd flit», med företrädesrätt för släktingar samt ynglingar från Vänersborgs och Levene pastorater, dock med det villkor att hälften av nämnda ränta tillfaller testators brorsdotter, fröken Emma Helena Wästberg, så länge hon lever ogift.

Stipendium Johanneum.

I testamente, upprättat den 23 maj 1893 och bevakat den 15 februari 1897, förordnade kollegan J. A. Nyberg, att av hans kvarlåtenskap 2,000 kronor skulle tilldelas läroverket såsom en

stip.-fond, med villkor att räntan årligen utbetalas till testators broder C. M. Nyberg och hans hustru Anna Nyberg, född Assarsson, i Svenljunga, så länge någon av dem lever; därefter tilldelas nämnda ränta någon »lärjunge i nedre sjätte eller däremot svarande klass». »Rätt till stipendiets erhållande äger företrädesvis släkting med gott uppförande och godkända kunskapsbetyg i allmänhet, därnäst den, som är son av lärare vid allmänna läroverket i Borås och därefter den, som i Borås är född eller vid allmänna läroverket därstädes studerat, allt i dessa senare fall under villkor, jämte gott uppförande, av goda eller med beröm godkända kunskaper i moderna språk, latin eller historia, vilket villkor även gäller, om mot förmodan studerande med företrädesrätt ej skulle finnas vid läroverket. Stipendiat, som fortfarande gör sig förtjänt av stipendiet, behåller detsamma, så länge han vid läroverket studerar».

Småfåglarnes Vänners Stipendiefond.

I maj 1898 skänktes av sällskapet »Småfåglarnes Vänner» i Vänersborg en summa av 1,000 kr. till läroverket att bilda en stip.-fond, varav årliga räntan utdelas »till en eller flere lärjungar vid läroverket, företrädesvis till sådana, som jämte vitsord om god flit och gott uppförande visat inträsse för djurskyddssaken och naturalhistoriens studium», dock med den inskränkning, att årligen 10 kr. besparas, tills dessa besparingar vuxit till 100 kr., då de tilläggas kapitalet o. s. v. allt framgent.

1876 års Föreläsningssällningens stipendiefond.

Genom gåvobrev den 21 april 1899 skänkte den då upplösta Vänersborgs Föreläsningssällning en summa av 628 kr. 12 öre till läroverket för att utgöra grundkapitalet till ett stipendium, varav årliga räntan utdelas »till en eller flere välartade, flitige och skicklige lärjungar inom läroverket, företrädesvis till sådana, som ådagalägga goda kunskaper i modersmålet och visat framstående anlag vid dess behandling», dock med samma inskränkning, som i näst föregående stip. är föreskrivet.

Läroverkets Fanfond

(”se 1871 års abiturienters stipendiefond”!)

är avsedd till inköp och underhåll af en fana eller flagga åt läroverket.

27. Uppgift angående under läsåret från terminsavgifter befriade lärjungar.

	Höstterm.	Vårterm.
Avgifter till läroverkets kassor.		
Befriade från avgift till		
<i>endast</i> biblioteks- och materiellkassan	—	—
” byggnadsfonden	23	25
<i>båda</i> ovannämnda kassor	—	—
Ej befriade från någondera avgiften	170	167
Summa närvarande lärjungar	193	192
Avgifter till statsverket.		
Hel avgift å kr. 30 har erlagts av	47	43
” å kr. 20 ” ”	69	68
Halv ” å kr. 15 ” ”	16	15
” ” å kr. 10 ” ”	17	19
Från avgift fullständigt befriade voro	44	47
Summa närvarande lärjungar	193	192

Avgiften till ljus- och vedkassan har under hela läsåret utgjort kr. 12,50, som under höstterminen erlades av 193 lärjungar och under vårterminen av 192.

D. Boksamlingar och undervisningsmateriel.

28. 1. Läroverkets bibliotek

har under läsåret vunnit följande tillökning:

a) genom *gåvor*:

Från vederbörande ämbetsverk: Sveriges officiella statistik: A) Befolkningsstatistik 1906, 1907; B) Rättsväsendet 1907; C) Bergshanteringen 1908; D) Fabriker och Hantverk 1907; E) Sjöfart 1907; F) Handel 1907, 1908; G) Fångvården 1908; I) Telegrafväsendet 1908; L) Statens järnvägstrafik: Järnvägsstatistik för 1906, Statens järnvägstrafik 1908; Järnvägsstyrelsens berättelse 1906, 1907, 1908; M) Postverket 1908; N) Jordbruk och boskapsskötsel 1907, 1908, 1909; O) Lantmäteriet 1908; P) Undervisningsväsendet 1905 - 1906, 2 ex.; Folkskolorna 1906; Q) Statens domäner 1907; R) Valstatistik 1906 - 08; S) Allmänna arbeten 1908; T) Lotsväsendet 1908; U) Kommunernas fattigvård och finanser 1907; V) Brännvins- samt socker- och maldryckstillverkning 1907 - 08, Kontrollstyrelsens berättelse 1908 - 09; Y) Sparbanksstatistik 1908, Postsparbanken 1907, 1908. Bidrag till Sveriges officiella statistik: Kungl. Maj:ts Befallningshavandes femårsberättelse 1901 - 1905 Älfsborgs län. Tabeller rörande landskommunernas finanser 1907.

Från Kungl. Ecklesiastikdepartementet: Allm. Kyrkomötets protokoll 1909 med bihang.

Från Kungl. Överstyrelsen för rikets allm. läroverk: Överstyrelsens berättelse 1908 - 1909; Kort översikt av det svenska allmänna läroverkets historia av J. A. Hallgren; Fauna och Flora 1907 - 09.

Från Kungl. Vetenskapsakademien: Arkiv för botanik 8:1-4, 9:1, 2; arkiv för kemi, mineralogi och geologi 3:3; arkiv för matematik, astronomi och fysik 5:1-4, 6:1; arkiv för zoologi 5:1-4, 6:1; handlingar Bd 43:7-12, 44:1-4, 45:1-4. Meddelanden från Kungl. Vetenskapsakademins Nobelinstitut I:12-15; Les Prix Nobel 1906, 1907; Meteorologiska iakttagelser i Sverige 1908, Bihang I, II 1908; Årsbok 1909.

Från Staten: Svensk författningssamling 1909; Nordiskt Idrottsliv 1909; Ny tidning för Idrott 1909.

Från Domkapitlet i Skara: Prästmötet i Skara 1908.

Från Kungl. Biblioteket: accessionskatalog 1906, 1907.

Från Sveriges geologiska undersökning: Årsbok 2 n:o 6, 9; Beskrivning till kartbladet Venersborg av Ax. Lindström; Några ord till upplysning om bladet "Venersborg" av Elis Sidenblad med kartor.

Från Västgöta Nation i Uppsala: Universitetskataloger och akademiskt tryck.

Från Västgöta Nation i Lund: Universitetskataloger.

Från Göteborgs högskola: Årsredogörelse 1908 - 1909.

Från Svenska Gymnastikläraresällskapet: Tidskrift för gymnastik 1909.

Från Svenska Riksförbundet mot osedlighet i litteratur, präss och bild: Skriftserie n:o 2.

Från Redaktionen: Ny tidning för kyrka och skola; Kyrklig tidskrift; Tidskrift för schack.

Från Trollhättans samskola: Grunddragen av Trollhättans samskolas historia 1899 - 1909 av dess föreståndare.

Förteckning över avhandlingar och uppsatser i årsredogörelserna 1883 - 1909 av S. E. Melander.

Förteckning över mynt, minnespenningar och böcker hos D. Holmberg.

Från Beijers bokförlag: Die Jungfrau von Orleans.

Från W. Billes förlag: Metodiska övningar till engelsk elementarbok av D. Elfstrand, Hj. Hjort; Tysk grammatik, 6:te uppl. Olof Josephson; Rymdgeometri, 2:dra uppl. Fagerlund och A:son Lindqvist; Ur svensk diktning.

Från Alb. Bonniers förlag: G. Mellén och N. Lundqvist: Grekisk läsebok. J. S. Hedström och C. Rendahl: Räknetabeller för läroverken.

Från C. E. Fritzes förlag: Berg-Hagström: Räknelära för allm. läroverken och flickskolor, senare hälften; Moderne erzählende Prosa von E. Rodhe; K. L. Hagström: Räknetabeller för gymn.; Blätter aus meinem Skizzenbuch von E. Budde mit Anm. von E. Rodhe; Sagor och berättelser av G. Löw, 2 delar; Deutsches Alltagsleben von E. Rodhe und Otto Abshagen II; Alf. Brahde: The Conversation Reader.

Från C. W. Gleerups förlag: Asmus Sempers Jugendland, von J. Svenning; Anthologia latina av Alarik Hallström del II; Latinska författare i urval för gymn. av Fr. Pontén, I Poesi; J. Möller: Algebra senare delen; R. Nordin: Dispositioner för mod. undervisningen i realskolans avslutningsklass; Richard Nordin: Svenska uppsatser.

Från Hiertas förlag: Perspektivlära av Arthur Johansson.

Från P. A. Norstedt och Söner: Engelska översättningsövningar av Hugo Hagelin; Kulturhistorisk översikt av Forntidens och Medeltidens allm. historia för gymn. första ring av S. J. Boëthius, 3:dje uppl. ill.; O. M. Reuter: Djurgeografiska skildringar; H. Gillquist: Die Nibelungen; Hilding Andersson: Latinsk Anthologi för gymn.; A. Th. Vifell: Grundlinier, Inledning till geometrien, 2:dra uppl.; John Ågren: Om funktioner och deras derivator; W. Rippman: A First English Book, ed. by J. A. Afzelius; Övnings- och lärobok i Fysik för realskolan av Ivar Jonsson, femte klassens årskurs; Ernst Vestberg: Övningsbok i elementär statistik; H. Hultenberg: Grammaire Française; S. Almquist och L. G. Andersson: Zoologi för gymn., förra delen; Ivar Jonsson: Övnings- och lärobok i fysik för realskolan, fjärde klassens årskurs; Minna von Barnhelm, mit Anmerkungen von E. A. Koch und O. Heinertz; S. Almquist: Själslivet; Alice Thunberg: Contes et Poèmes Français I text, II anm.; Hugo Hultenberg: Premier Livre de Lecture Française; M. av Malmborg och G. Norén: Fyrställiga log. tabeller; E. Stave: Jesu liv. Nya Testamentets böcker; Wallengren och Hennig: Lärobok i Biologi: zoologi I; W. Uhrström: Little Willie's Stories; R. Steffen: Svensk litteraturhistoria, förkortad uppl.; Gösta Bodman: Laborationer i kemi för gymn.; K. Wallquist: Ord-förteckning till Suetonius, Divus Julius; Törnebohm: Följeord till geologisk översiktskarta; Olof Josephsson: Funktionslära för gymn. I, II.

Från Almquist och Wiksell: E. Hallgren, Lärobok i räkning för realskolans tredje, fjärde, femte och sjätte klasser.

Från N. P. Pehrssons förlag: A. J. Ling: Fransk språklära I, II; U. L. Ullman: Lärobok i den kristna tros- och sedeläran.

Från författaren: Lucretius: Om världsalldet, övers. av Axel Jakobsson.

b) genom *inköp*:

Ad. Noreen: Vårt språk: hh 13, 14; Ahlenius och Kempe: Sverige hh 28, 30, 32, 33, 34; F. W. Lindwall: Svensk läsebok för realskolans sjätte klass, 10 ex.; Ordbok över Svenska språket hh 39, 40; Läroverksmatrikel 1908 – 1909; Statskalendern för 1910; Wenström och Harlock: Svensk-engelsk ordbok, skolupplaga; J. A. Afzelius: A concise Pronouncing Dictionary of Modern English; R. Steffen: Översikt av svenska litteraturen, fjärde delen; Skrifter, utgivna av svenska litteratursällskapet: Samlaren, Svenskt anonym- och pseudonymlexikon XIV; en del tidningar och tidskrifter. Berättelser om det 19:de allm. sv. läraremötet i Falun.

2. Lärjungebiblioteket.

Till det nybildade lärjungebiblioteket, som vårdats av adjunkt Jonsson, hava såsom *gåvor* överlämnats:

Från Handl. G. Neuman: Linköping: Turistföreningens årsskrift 1898 – 1905; Fahlerantz universallbibliotek, två band; Grube; Karaktérs-skildringar, 2 delar; Kastman och Brunius: Geografiska bilder; L. Thomas: De stora uppfinningarna; G. Schröder: Minnen från mitt jägarliv; J. O. Åberg: Diverse berättelser.

Från Rektor G. Mellén: G. Bergström, Fornida vise; W. Scott: Ivanhoe, övers.; E. Eckstein: Nero; G. Ebers: En egyptisk konungadotter; Marie: I hemmet; J. Bergman: Pompeji, bilder från antikens värld och På klassisk mark; J. Centerwall: Från Hellas och Levanten; C. Schuchhardt: Schlie-manns upptäckter, övers. av Centerwall; Jack London: Varg-Larsen; Ord och Bild 1893, 1899.

Från Adj. Wendbladh: Västgötakungen och hans ättlingar av P. A. Lindholm.

Från läroverkets forne lärjunge *Revisionskommisarién Richard Vide* har överlämnats 50 kronor, för vilket belopp följande arbeten inköpts och inbundits: Björnson: Synnöve Solbacken, övers. av Karin Jensen; Mina pojkar av G. af Geijerstam; Lyckans hjul av L. Tracy, övers.; Vildar samt Svarta diamanter av Erik Hultman; Scouting for Boys, övers. av E. Lieberath; Berättelser från Indien, Djungelboken, Kim av R. Kipling; Fältskärns berättelser av Z. Topelius; Jerusalem av S. Lagerlöf; I det fria av C. Ewald, övers.; Athén på Perikles' och Sokrates' tid av Lönborg och Ambrosius; Mazepa av Alfred Jensen och Allmänbildning och självstudier av Frans von Schéele.

För dessa frikostiga gåvor bringas givarne ett varmt tack.

3. Mynt- och Medaljsamlingen

har under läsåret ökats med följande gåvor:

av *Svenska Akademien*: dess minnespenningar över Carolus Linnæus, Carolus Petrus Thunberg, Johannes Buræus och Lucidor.

av *Kungl. Vetenskapsakademien*: dess minnespenning över G. G. Adlerbeth.

4. Naturvetenskapliga samlingarna

hava vunnit följande tillökning:

a) *genom gåvor*:

av lärjungen i Ring IV Herman Strandberg: kopparmalm från Stora Strand;

» » i Ring I Gustaf Alsterberg: en samling insekter;

» » i 5 klassen Yngve Johannesson: ägg av rocka;

» » i 4 klassen Carl Gustaf Schröder: en sjöborre.

b) *genom inköp*:

Modell av människoörat i papjemaché.

5. Fysiska apparatsamlingen

har ökats med 1 telegrafapparat, 1 mikrofon och 1 genomskuren telefon.

6. Materielen för undervisningen i geografi.

Geologisk väggharta över Norden utg. 1909 har inköpts.

E. Läroverksbyggnader och inredningsmateriel.

29. Under sommaren 1909 insattes i läroverkshuset en ny värmeledningspanna avsedd för kokseldning med en värmeyta av 14 m². Pannan har levererats och uppsatts av firman E. G. Lundviks Gjuteri och Mekaniska Verkstad härstädes. Då detta arbete i sin helhet utförts på läroverkets bekostnad, har under året i övrigt endast de allra nödvändigaste målnings- och reparations-

arbeten kunnat utföras, varjämte en dörr upptagits mellan fysiska lärosalen och bredvid liggande rum, som apterats till rum för de fysiska samlingarna.

Läroverksbyggnaden, i vilken läroverket inflyttade den 19 oktober 1869, är uppförd av sten i två våningar och innehåller, förutom kollegierum och högtidssal, 20 större och mindre rum, av vilka för närvarande 14 användas till klassrum, 2 för undervisningen i fysik, 2 för undervisningen i kemi och biologi, 1 till förvaring av kartor och undervisningsmaterial och 1 till expeditjonsrum för rektor.

Uppvärmningen sker med varmt vatten efter E. A. Wimans system. För uppvärmning av nedre våningen är därjämte en reservvärmeledning för vattenånga av lågt tryck införd. Dessutom är i högtidssalen en större kamin insatt.

Luftväxlingen sker likaledes efter E. A. Wimans system och belysningen med gas efter Auers system.

Nya tvåsitsiga skolbänkar med pulpeter hava under de sista tolv åren anskaffats för hela läroverket.

Alla sittplatser äro så ordnade att dagern infaller från vänster.

Svarta dubbeltavlor, dels väggfasta, dels flyttbara, med inrättning för att kunna höjas och sänkas äro under de senaste åren nyanskaffade för gymnasiet och 5 och 6 klassen.

Teckningssal, musikal, bibliotek samt bostad för vaktmästaren äro inrymda i det gamla skolhuset, som är beläget helt nära det nya. Såväl de i det gamla huset inrymda undervisningslokaler som hela den nya byggnaden äro emellertid nu i största behov av en genomgripande reparation. Då därjämte det behov av utvidgade och förbättrade lokaler, särskilt för undervisningen i naturvetenskapliga ämnen och teckning, som för snart 4 år sedan av läroverkets dåvarande rektor kraftigt påvisades i en till stadsfullmäktige i Vänersborg gjord framställning, för varje år gör sig alltmer känbart, vore det synnerligen önskvärt, om frågan om läroverkets tillbyggnad snart kunde lösas på ett för både läroverket och samhället tillfredsställande sätt.

Den till ungdomens lekar avsedda skolgårdens ytvidd utgör 3,638,1 kvadratmeter.

Gymnastikhuset, uppbyggt år 1872, av trä, innehåller förstuga, 2 korridorer till avklädningsrum med 18 skåp för gymnastiskor, 1 läktare, rum för ledaren, duschrut samt gymnastiksal, den senare 24,50 m. l., 11,68 m. br. och 6,62 m. hög. Redskapen utgöres av 1 hävplanka med tillbehör, 8 lodlinor, 2 lodstegar, 2 vågstegar, 6 lodstänger, 2 båglinor, 3 Silowska bommar med 2 hävplankor till varje, 4 bänkar, 24 pallar, 44 ribbstolsfack, 2 hästar, 2 plintar, 1 sprängställning med lina och 2 lutplan.

Lekmateriel: 4 fotbollar, 2 pärkbollar, 2 slagbollar, 2 gul- och blåbollar, 2 pärklinor, lawn-tennisspel: 1 låda, 4 rackets, 6 bollar, 1 nät, 4 pinnar, 1 klubba, 2 stolpar, 2 streck; slagträn, 12 slagträn till «Pär i håla»; kastboll: 4 ställ, 2 streck, 8 sprintar, 10 vimplar, 1 klubba, 1 streckuppliftare; korgboll: 2 ställ, 4 sprintar, 8 vimplar; ringboll: 2 ställ; tornboll: 1 ställ; varpa: 14 stenar, 2 pinnar med järnspets; munkspelet: 1 kägla, en bredlapp, 20 käppar; 16 stavar till stavkastning; kägelspel: 12 käglor, 1 kung, 2 klot; 1 svart och vit bricka; 80 armbindlar med patentnål; 17 vimplar; 1 lina till dragkamp.

30. Skolrummens dimensioner:

Rummens Nr	Rummens dimensioner					Fönster- yta i kvadrat- meter	Rummens nuvarande användning
	Längd i meter	Bredd i meter	Höjd i meter	Golv- yta i kvadrat- meter	Kubikinnehåll i kubikmeter		
1	5,21	5,78	4,16	30,1138	125,2734	6,0168	Rum för fysiska samlingar.
2	6,58	5,78	4,16	37,0324	154,0547	6,0168	Fysisk lärosal.
3	7	5,78	4,16	40,46	168,3136	6,0168	Klassrum för Ring I.
4	9	5,78	4,16	52,02	216,4032	9,0252	D:o för Ring II.
5	4,77	5,78	4,16	27,5706	114,6936	6,0168	D:o för L. I och L. II.
6	4,77	5,78	4,16	27,5706	114,6936	6,0168	Rektors expeditjonsrum.
7	9	5,78	4,16	52,02	216,4032	9,0252	Klassrum för Ring IV.
8	7	5,78	4,16	40,46	168,3136	6,0168	D:o för Ring III.
9	6,58	5,78	4,16	37,0324	154,0547	6,0168	D:o för L. IV.
10	5,21	5,78	4,16	30,1138	125,2734	6,0168	D:o för L. III.
11	5,21	5,78	3,89	30,1138	117,1426	5,5138	Rum för kem. och biolog. saml.
12	6,58	5,78	3,89	37,0324	144,0560	5,5138	Kemisk lärosal.
13	7	5,78	3,89	40,46	157,3894	5,5138	Klassrum för klass 2.
14	9	5,78	3,89	52,02	202,3578	8,2707	D:o för klass 4.
15	4,77	5,78	3,89	27,5706	107,2496	5,5138	Materielrum.
16	4,77	5,78	3,89	27,5706	107,2496	5,5138	Duplikantrum.
17	9	5,78	3,89	52,02	202,3578	8,2707	Lektionsrum för klass 5.
18	7	5,78	3,89	40,46	157,3894	5,5138	D:o D:o 3.
19	6,58	5,78	3,89	37,0324	144,0560	5,5138	D:o D:o 1.
20	5,21	5,78	3,89	30,1138	117,1426	5,5138	D:o D:o 6.
21	8,48	9,54	5,23	80,8992	423,1028	17,2020	Kollegierum.
22	—	—	10,25	198,3	2032,575	60,9084	Bön- och högtidssal.

F. Ekonomiska förhållanden.

31. Uppgifter om nedannämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1909.

Kassans rubrik	D e b e t				K r e d i t			
	Behållning vid årets början	Summa inkomster	Skuld vid årets slut	Summa	Skuld vid årets början	Summa utgifter	Behållning vid årets slut	Summa
Byggnadsfonden	12,31	2,089,20	1,557,96	3,659,47	1,541,98	2,104,68	12,81	3,659,47
Ljus- o. vedkassan	733,44	5,148,68	—	5,882,12	—	4,257,03	1,625,09	5,882,12
Biblioteks- o. materiel- kassan	3,297,94	2,233,58	687,28	6,218,80	687,49	2,030,64	3,500,67	6,218,80
Premie- o. fattigkassan	511,27	258,77	—	770,04	—	238,22	531,82	770,04
Summa	4,554,96	9,730,23	2,245,24	16,530,43	2,229,47	8,630,57	5,670,39	16,530,43

31. Under 1909 har åtgått för underhåll och tillökning av

- boksamlingarna kr. 429,64
- den övriga undervisningsmaterielen " 315,14
- inredningsmaterielen " 348,71

G. Examina och terminsavslutning.

33. Till *mogenhetsprövning* anmälde sig sistlidna vårtermin samtliga 24 lärjungar i läroverkets högsta klass, varjämte 8 privatister blivit hit hänvisade, av vilka dock endast 6 infunno sig. 22 läroverkets egna lärjungar och 3 privatister förklarades berättigade att undergå muntlig prövning.

Den *muntliga mogenhetsprövningen* ägde rum den 3, 4 och 5 juni.

Censorer voro professorerna P. J. Vising och T. Brodén.

Närvarande vittnen voro, förutom läroverkets inspektör landshövding K. S. Husberg, kyrkoherde C. T. Hellgren, borgmästare N. Linnell, rektor F. Nordin och häradshövding C. A. Strandmark.

Av läroverkets egna lärjungar blevo samtliga 22 godkända, nämligen Gustav Anderson, Fridolf Carlsson, Kurt Hedberg, Henning Jansson, Edgar Nordström, Einar Rolander och Folke Wikström å latinlinjen, Einar Anderson, Anders Brorson, Birger Carlson, Edvard Cassel, Fredrik Frithioff, Erik Granqvist, Sigurd Hultengren, Axel Janse, Karl Johanson, Hans Larsen, Valdemar Larsson, Knut Svenson, Fredrik Wærn, Ivan Wallerth och Baltzar Westerblad å reallinjen. Av dessa erhöilo 2 mogenhetsbetyget *berömlig*, 6 *med beröm godkänd*, de övriga *godkänd*.

Dessutom godkändes privatisterna Tore Lindstedt och David Wadman.

Till avläggande av *realskolexamen* anmälde sig sistlidna vårtermin samtliga 13 lärjungar i läroverkets 6 klass, varjämte 7 privatister blivit hit hänvisade, av vilka dock endast 4 infunno sig. Efter avlagda skriftliga prov förklarades alla läroverkets lärjungar och 3 privatister berättigade till muntlig prövning. Denna ägde rum den 4 och 5 juni och därvid godkändes alla lärjungarna från läroverket, nämligen: Filemon Ahlberg, Edgar Andersson, Johannes Brorson, Nils Carlström, Ivar Fogelkvist, Hjalmar Gullberg, Gunnar Larson, Rolf Lindskog, Einar Stenström, Erik Stigen, Einar Wittrock och Gunnar Åkerström. Av privatisterna godkändes Nelly Rehnström och Helge Söderqvist.

Såsom examensvittnen, utsedda av stadsfullmäktige, närvaro apotekare C. G. Bergqvist och trafikchefen R. Wester.

Innevarande vårtermin hava 32 läroverkets egna lärjungar och 5 privatister avlagt de *skriftliga proven för studentexamen* den 11, 13, 15, 18 och 20 april. 31 läroverkets egna lärjungar och 3 privatister hava förklarats berättigade till muntlig prövning, vilken är utsatt till den 15 och 16 juni.

Skriftlig mogenhetsprövning i enlighet med bestämmelserna i nådiga stadgan den 22 mars 1895 anställdes den 11, 13, 15 och 18 april med 2 hit hänvisade privatister, av vilka en förklarats berättigad till muntlig prövning.

Skriftliga prov för realskolexamen hava denna termin avlagts den 4, 6, 9 och 11 maj av 9 lärjungar vid läroverket och 1 privatist. Av dessa hava samtliga förklarats berättigade att undergå muntlig prövning.

Den *muntliga realskolexamen* kommer att taga sin början den 4 juni.

34. *Årsavslutning* med förhör och uppvisningar kommer enligt H. H. Efori beslut att äga rum i följande ordning:

Uppvisning i gymnastik äger rum på läroverkets gymnastiksal *fredagen den 10 juni kl. 12 midd. och uppvisning i sång och musik* i läroverkets aula *samma dag kl. 6 e. m.*

Utställning av under året utförda arbeten i teckning hålles i teckningssalen *torsdagen den 9 juni kl. 4–6 e. m. och fredagen den 10 juni kl. 9 f. m. – 12 midd.*

Förhör i läroämnena anställas *lördagen den 11 juni kl. 9–12 f. m.*

Efter förhörens slut sker samling i aulan, då premier och stipendier utdelas och flyttningen tillkännagives, varefter ungdomen *hemförlovas*.

35. Att övervara årsavslutningen och därmed förenade förhör och uppvisningar får jag vörd-
samt inbjuda lärjungarnas föräldrar och målsmän, stadens fullmäktige och magistrat samt alla andra,
som med välvilligt intresse omfatta läroverket och dess verksamhet.

36. Nästa läsår börjar med allmänt upprop måndagen den 29 nästa augusti kl. 5 e. m.

Klas 6 och ringarna I—IV samlas torsdagen den 25 augusti kl. 8 f. m. för att undergå läka-
rebesiktning, varefter skjututbildningsövningarna taga sin början.

Höstterminen kommer att sluta den 21 påföljande december; vårterminen börjar den 13 janu-
ari och avslutas den 12 juni 1911.

Inträdes- och flyttningssökande skola anmäla sig hos rektor å hans ämbetsrum senast *onsdagen*
den 24 augusti kl. 11—12 f. m. Prövningarna börjar torsdagen den 25 augusti kl. 9 f. m.

Vänersborg i maj 1910.

Gustaf Mellén.

Anvisning

på ett antal för frivilliga självstudier under sommarferierna
lämpliga uppgifter.

Till femte klassen.

- Historia.* Montelius, Livet i Sverige under hednatiden (pris 2:—).
Björnin, Finska kriget (pris 3,50).
Ellen Fries, Ur svenska adelns liv under 1600-talet, I.
- Geografi.* Hedin Tibetanska äventyr (pris 4:—).
Duse, Bland pingviner och sälar (pris 1;—).
Sandström, Natur och arbetsliv i svenska bygder I (pris 2:—).

Till sjätte klassen och första ringen.

- Engelska.* Ödman, En dag i ett engelskt hem (Illustrerad och bunden pris 3,25).
A. L. O. E., My neighbour's shoes (utgiven av Wallerstedt, pris 1 kr).
- Historia.* Anna Sandström, Natur och arbetsliv i svenska bygder.

Till andra ringen.

- Engelska.* Fortsättning av Stead's Favourite Stories.
- Modersmålet.* Heidenstam, Karolinerna.
Strindberg, Svenska öden och äventyr (pris 3:—).
- Tyska.* Hans Arnold, Zwei Novellen, ed. Rodhe (pris 1,50).
- Historia.* Boëthius, Historisk läsning, Forntiden eller Medeltiden.

Till tredje ringen.

- Kristendom.* C. Fr. Lundin, Kyrkohistoria, II:1 (pris 2,75).
- Modersmålet.* Viktor Rydberg, Fribytaren på Östersjön, Singoalla.
Selma Lagerlöf, En Herrgårdssägen (pris 2:—).
Ellen Fries, Svenska odlingens stormän (pris 1:—).
- Engelska.* Morén—Harvey, England och engelsmännen. Fritze. Pris 3 kr.
Steffen, Ur Englands samhällsliv och kultur, I. Bonnier. Pris 1 kr.
- Franska.* Pharus, Plan et Guide de Paris. Pharus Verlag, Berlin. Pris 1,60.
- Fysik.* Ritning av synoptiska kartor. Väderleksakttagelser kl. 8 f. m., kl. 1 och kl. 9 e. m. under en månad av sommarferien och deras inregistrering på rutat papper. Problemlösning.
- Historia.* O. Sjögren, Karl XI och svenska folket på hans tid (1898).
E. Tegnér, Svenska bilder från sextonhundratalet (1896).
Stavenow, Den stora Engelska revolutionen.

Till fjärde ringen.

- Kristendom.* C. Fr. Lundin, Kyrkohistoria, III:1 (pris 4,75);
N. Söderblom, Kristendomen och religionerna (pris 0,35).
- Modersmålet.* 1. Någon eller några av föreningen Heimdals folkskrifter.
2. Oskar Levertin, Svenska gestalter.
3. August Strindberg, Svenska öden och äventyr.
4. Nedskriv dagboksanteckningar under en resa.
5. Skildra någon märklig tilldragelse, som du bevittnat, eller plats, som du besökt under ferierna, och förse den eventuellt med teckningar.
6. Nedskriv dina betraktelser vid läsningen av någon bok eller gör ett skriftligt referat av dess innehåll:
- Latin.* Boëthius, Historisk läsning för skolan och hemmet, Forntiden.
- Grekiska.* Bergstedt, Grekisk kulturhistoria. Inb. 3,25.
- Tyska.* 1. Budde, Blätter aus meinem Skizzenbuch, ed. Rodhe (pris 1,40).
2. Någon eller några uppsatser av Deutsches Alltagsleben von Emil Rodhe und Otto Abshagen (pris I 1,50, II 2,25).
3. Beskriv på tyska någon inträffad plats i din hemtrakt eller någon annan plats, som du besöker under sommaren.
4. Nedskriv på tyska ett referat av någon uppsats i ovannämnda «Deutsches Alltagsleben».
- Engelska.* Tom Brown's school days (Lindbergs upplaga, pris 2,25.)
Något av Shakespeare's dramer i Hagbergs översättning, t. ex. Hamlet, En midsommarmarnattsdröm, Julius Cæsar, Köpmannen i Venedig. (Gleerups förlag, i häften à 50 öre, innehållande tre dramer).
- Franska.* Legran, Paris förr och nu. Wahlström och Widstrand. Pris 6 kr.
Goete, Ordklyverier. Björk och Börjesson. Pris 1 kr.
- Historia.* E. Hildebrand: Sveriges historia intill 20:de seklet, avd. 8 (1772—1809).
Kjellén: Stormakterna.
Stavenow: Frihetstiden samt Konung Gustaf III.
- Filosofisk propedeutik.* S. Almqvist, Själslivet (pris 2,25).
- Matematik.* Lösning av studentproblem.
- Fysik.* Problemlösning. Bestämning av förstoringen, fokaldistanserna och linsytornas radier i en teaterkikare.

Med avseende på nästa läsår erinras om följande bestämmelser i gällande skolstadga angående

a) *Inträdesfordringar.*

§ 28.

1. Ej må i allmänt läroverk som lärjunge intagas under höstterminen annan än den, som, då inträde sökes, redan uppnått eller som före kalenderårets utgång uppnår nio års ålder, ej heller under vårterminen annan än den, som före utgången av närmast föregående kalenderår uppnått nämnda ålder.

2. Ej må någon, som före det kalenderår, då inträde sökes, fyllt tolf år, intagas i realskolans första klass; och iakttages beträffande intagning i realskolans övriga klasser, att den med ledning av detta stadgande för varje klass beräknade åldern ej må vara överskriden. Undantag från de i detta moment givna bestämmelser må rektor efter prövning av omständigheterna och efter kollegiets hörande kunna medgiva.

3. Inträdessökande skall förete dels intyg av vederbörande prästerskap, innehållande uppgift om föräldrar, födelseort, ålder och, där så ske kan, uppförande samt anteckning därom, att han haft naturliga eller vaccinkoppor, dels ock intyg av läkare, att han icke lider av sjukdom eller lyte, som gör honom olämplig för skolarbete eller kan menligt inverka på medlärjungar. Har han förut varit i annat allmänt läroverk intagen, skall han dessutom förebribringa vederbörligt avgångsbetyg från det läroverk, han senast bevisat, samt, därest han övergår under termins lopp, kvitto å de av honom senast erlagda terminsavgifter, eller, såvida han från erläggande av dylika i föreskriven ordning befriats, bevis därom.

§ 29.

1. *För inträde i realskolans första klass fordras:*

a) förmåga att tydligt och säkert läsa innantill och att med egna ord redogöra för innehållet av en uppläst enkel berättelse;

b) någon färdighet i välskrivning;

c) någon färdighet i rättskrivning;

d) kännedom om viktigare berättelser ur gamla och nya testamentets bibliska historia; några psalmverser;

e) färdighet i användandet av de fyra räknesätten med hela tal, högst fyrsiffriga, dock att icke må fordras användning av mer än tvåsiffriga multiplikatorer och divisorer; någon kännedom om sorter och någon övning i huvudräkning;

f) kännedom om skandinaviska halvöns gränser, om det allmännaste av dess höjdförhållanden och om Sveriges huvuddelar; närmare kännedom antingen om Götaland eller om Svealand och Norrland; förmåga att på kartan utvisa det genomgångna.

4. Den, som söker *inträde i gymnasiets fjärde ring*, äger rätt till befrielse från prövning i ett eller två läroämnen, motsvarande den rätt till befrielse från viss del av undervisningen, som enl. § 8 tillkommer lärjunge å gymnasiet; skolande lärjunge, som önskar begagna sig av sådan rätt, *vid inträdet* ådagalägga, att han i de läroämnen, i vilka han önskar befrielse från prövning, äger för flyttning till tredje ringen erforderliga kunskaper.

b) Bortval av ämnen i gymnasiets 3:dje och 4:de ringar.

§ 8.

1. Lärjunge, som blivit flyttad till gymnasiets tredje ring, äger, *efter av målsman hos rektor gjord skriftlig anmälan*, rätt att *vid läsårs början* bortvälja ett å den stadgade timplanen förekommande läroämne eller teckning eller ock två av dessa ämnen, såvida de i högsta ringen tillsammans ej upptaga mer än sex timmar i veckan.

Härvid bör dock iakttagas, att alla lärjungar skola delta i undervisningen i modersmålet samt, med undantag för lärjungar, som tillhöra främmande trosbekännelse, i kristendom.

2. Lärjunge å realgymnasiet, som bortvalt matematik, äger rätt att efter samråd med vederbörande lärare följa undervisningen i de delar av ämnet, vilka han behöver inhämta för att kunna tillgodogöra sig undervisningen i fysik.

3. Har lärjunge vid inträde i gymnasiets tredje ring icke eller endast till en del använt sin rätt till bortval, vare han oförhindrad att sedermera *vid läsårs början* använda denna rätt inom de i mom. 1 angivna gränser.

4. Önskar lärjunge åter begagna undervisningen i bortvalt ämne, skall han vid särskilt anställd prövning visa sig äga härför *erforderliga* kunskaper.

Vid tillämpning av ovanstående bestämmelser bör med avseende på den verkan, bortval av ämne kan komma att utöva på blivande flyttning och studentexamen, iakttagas följande:

a) lärjunge, som i tredje ringen fullständigt begagnat sin rätt till bortval av ämne, måste för att kunna flyttas till fjärde ringen vara godkänd i *alla* återstående ämnen.

b) lärjunge skall i *den skriftliga prövningen* för studentexamen *deltaga i minst 3 av de prov*, som anordnas å den bildningslinje han tillhör, dock med skyldighet för honom att i varje fall delta i modersmålsprovet.

c) lärjunge är berättigad att å den bildningslinje hans examen avser undergå skriftlig prövning såväl i bortvalt ämne, som i ämne, i vilket han icke önskar muntligen prövas.

d) lärjunge som erhållit minst vitsordet Godkänd *för den svenska uppsatsen och två andra skriftliga prov* äger att undergå muntlig prövning.

e) i *den muntliga prövningen* är lärjunge skyldig att underkasta sig förhör i *kristendom* och *modersmålet* samt i *minst åtta av övriga läroämnena* eller i *sju av dessa*, såvida i detta senare fall de två återstående läroämnena å timplanen tillsammans ej upptaga mer än sex veckotimmar.

f) om lärjunge i *den muntliga prövningen* erhållit vitsordet godkänd eller därutöver i *minst tio* av de läroämnena, som finnas upptagna å fjärde ringens timplan, eller i *nio* av dessa ämnen, och i detta senare fall de två återstående läroämnena å timplanen tillsammans ej upptaga mer än sex veckotimmar, skall han i examen godkännas, såvida ej mer än halva antalet av censorerna finner honom böra på grund av bristande insikter och mogenhet underkännas.

Ordning vid förhören den 11 juni 1910.

	9,5 – 9,30	9,40 – 10,5	10,15 – 10,40	10,50—11,15	11,25—11,55
Ring III	<i>Kristendom</i> Haller	<i>Franska</i> Palmgren	<i>Tyska</i> Berner	<i>Engelska</i> Mannfelt	<i>Fysik</i> Lundal
Ring II	<i>Tyska</i> Ewerth	<i>Latin: Tessing</i> <i>Matem.: Grenand.</i>	<i>Engelska</i> Palmgren	<i>Historia</i> Blomgren	<i>Kristendom</i> Haller
Ring I	<i>Biologi</i> Sjögren	<i>Historia</i> Blomgren	<i>Latin: Mellén</i> <i>Matem.: Landahl</i>	<i>Tyska</i> Berner	<i>Geografi</i> Blomgren
Klass 5	<i>Engelska</i> Mannfelt	<i>Biologi</i> Sjögren	<i>Historia</i> Tessing	<i>Tyska</i> Ewerth	<i>Franska</i> Mannfelt
Klass 4	<i>Modersmålet</i> Lindvall	<i>Kristendom</i> Wetterlundh	<i>Matematik</i> Grenander	<i>Biologi</i> Sjögren	<i>Tyska</i> Lindvall
Klass 3	<i>Modersmålet</i> Wetterlundh	<i>Historia</i> Jonsson	<i>Geografi</i> Lindvall	<i>Kristendom</i> Haller	<i>Tyska</i> Wetterlundh
Klass 2	<i>Tyska</i> Berner	<i>Modersmålet</i> Wendbladh	<i>Geografi</i> Wendbladh	<i>Kristendom</i> Wetterlundh	<i>Historia</i> Wendbladh
Klass 1	—	<i>Tyska</i> Ewerth	<i>Historia</i> Wetterlundh	<i>Biologi</i> Wendbladh	<i>Modersmålet</i> Ewerth

Kl. 12 avslutning i anlan.

